Naslov — Address
NOVA DOBA
6233 St. Clair Avenue
Cleveland, Ohio
(Tel. HEnderson 3889)

NOVA DOBA
(NEW ERA)

URADNO GLASILO AMERIŠKE BRATSKE ZVEZE — OFFICIAL ORGAN OF THE AMERICAN FRATERNAL UNION

Ameriška bratska zveza je naša, Amerika je naša, obramba Amerike je naša in tudi pri osveti za Pearl Harbor bomo imeli mi naš del!

Entered as Second Class Matter April 15th, 1926, at The Post Office at Cleveland, Ohio, Under the Act of March 3rd, 1870. — Accepted for Mailing at Special Rate of Postage, Provided for in Section 1103, Act of October 3rd, 1917, Authorized March 15th, 1925

NO. 18. — ŠT. 18. CLEVELAND, OHIO, WEDNESDAY, MAY 6 — SREDA, 6. MAJA, 1942 VOL. XVIII. — LETNIK XVIII.

DRUŠTVENE IN DRUGE SLOVENSKE VESTI

Iz glavnega urada ABZ poslano poročilo o uspehih kampanje za povečanje mladinskega oddelka, ki je priobčeno na drugem mestu današnje izdaje Nove Dobe, izkazuje za mesec april 85 novih članov mladinskega oddelka. Dosedaj je aktivnih v kampanji 83 krajevnih društev. Na prvem mestu je društvo št. 190 v mestu Butte, Mont., ki izkazuje 15 novih članov; na drugem mestu je društvo št. 132 v Euclidu, Ohio, ki je vpisalo 11 novih članov; na tretjem mestu pa je društvo št. 70 v Chicagu z 10 novimi člani. Navedenih je nadaljnih sedem društev, ki so tekom kampanje vpisala 6 ali več novih mladinskih članov.

*

V Elyu, Minnesota, se bo v soboto 9. maja pod pokroviteljstvom elyške podružnice slovenske sekcije Jugoslovanskega pomožnega odbora vršil javen shod, na katerem bo govoril minister jugoslovanske zamejne vlade g. Franc Snoj. Shod se bo vršil v avditoriju Washingtonove šole in se bo pričel ob pol osmih zvečer. Vstopnina bo prosta in na shod so vabljeni vsi Slovenci in drugi Jugoslovani iz Elya in okolice.

*

Štiridesetletnico ustanovitve je proslavilo društvo št. 29 ABZ v Imperialu, Pa., z veselico, katero priredi v soboto 16. maja.

*

[illegible]na veselica društva št. 148 ABZ s sedežem v Finleyvillu, Pa., se bo vršila v soboto 16. maja v Slovenskem narodnem domu v Hackettu, Pa.

*

Federacija društev Ameriške bratske zveze v državi Colorado bo zborovala v nedeljo 24. maja v Canon Cityu, Colo.

*

V Chisholmu, Minn., bo tamkajšnje društvo št. 30 ABZ proslavilo 40-letnico ustanovitve v nedeljo 24. maja z lepim programom popoldne in banketom zvečer. Kot slavnostni govornik bo na prireditvi nastopil glavni predsednik Janko N. Rogelj.

*

Federacija društev Ameriške bratske zveze v državi Minnesoti bo zborovala v nedeljo 31. maja v Evelethu, Minn. Zborovanje se bo vršilo v mestni dvorani in se bo pričelo ob eni uri popoldne.

*

V Lloydellu, Pa., se bo v soboto 16. maja vršila plesna veselica, katero priredi društvo št. [illegible] ABZ. Veselica se bo vršila v društveni dvorani in se bo pričela ob 8. uri zvečer.

*

V Toledu, Ohio, je dne 26. aprila nagloma umrl John Možina, star 54 let, član društva št. [illegible] ABZ v Baggaleyu, Pa. Zapušča soprogo in hčerko.

*

V uredništvu Nove Dobe se je pred par dnevi v spremstvu brata Franka Sešeka ,agilnega člana društva št. 132 ABZ v Euclidu, oglasil čvrst vojak Frank [illegible]celj, ki je prišel na kratek dopust v Cleveland iz nekega vojaškega vežbališča na jugu. [illegible]celj, ki je komaj 25 let star, je služil nekaj nad leto dni v jugoslovanski armadi, potem pa je prišel v Zedinjene države. Ko je Jugoslavijo pregazili nacisti, ga je tako prijelo, da se je vpisal v canadsko armado, da bi tako imel prej priliko boriti se za osvoboditev Slovenije. Ko

(Dalje na 4. strani)

SPLOŠNI TEDENSKI PREGLED

BOJI NA PACIFIKU

V goratih predelih filipinskega otoka Luzona se še vedno vršijo boji med manjšimi oddelki ameriško-filipinskih čet in Japonci. Utrdba Corregidor vztrajno odbija skoro neprestane japonske napade in njeni topovi so pretekli teden potopili neko japonsko oboroženo ladjo v zalivu Manile. V Burmi beležijo Japonci nadaljne uspehe. Po hudih bojih so zavzeli mesto Lashio, južno postajo sloveče burmanske ceste, po kateri so Kitajci dobivali razne vojne potrebščine.

RUSKO BOJIŠČE

Napovedana nemška ofenziva na ruski fronti se še ni pričela. Dosedaj imajo še vedno Rusi iniciativo v svojih rokah. V okrožju Orela so Rusi pognali Nemce nazaj 45 milj daleč.

DRUGA FRONTA?

Nekateri vojaški eksperti sodijo, da je začetek druge fronte proti Hitlerju že otvorjen s silnimi in vztrajnimi napadi angleških bombnikov na Nemčijo in na od Nemčije zasedene kraje. Angleški letalci napadajo v velikih jatah in skoro neprestano, dan za dnevom in noč za nočjo, večinoma nemška industrijska in transportacijska središča. Par važnih pristaniških mest, odkoder so Nemci pošiljali ojačenja na severno rusko fronto, so angleški letalci dobesedno razbili. Veliko razdejanje nemških vojnih industrij in transportacijskih sredstev seveda Nemcem otežkoča dostavo ojačenj in potrebščin na rusko fronto. Poleg tega morajo Nemci vzdrževati na zapadu večje število čet in bojnih letal, ki bi jih nujno potrebovali na ruski fronti.

NADALJNA OJAČENJA

Avstralski ministrski predsednik John Curtin je pretekli teden naznanil, da so prispele v Avstralijo nadaljne, številne in moderno opremljene ameriške čete. Ameriška letalska ojačenja omogočajo vedno pogostejše zavezniške napade na japonske postojanke v okrožju New Guineje. Tekom zadnjih tednov je bilo tam uničenih 130 japonskih letal.

BALKANSKI HAJDUKI

Jugoslovanskim četnikom ali hajdukom, ki povzročajo toliko neprilik nemškim in italijanskim okupacijskim četam, so se zadnje čase pridružili še grški hajduki. Baje jih je organiziranih že nad pet tisoč in operirajo večinoma v Rodopskem gorovju na meji med Bolgarijo in Grčijo. Grški četniki imajo sicer svojega vodjo, toda delajo sporazumno s četniki generala Mihajloviča.

VISOK OBISK

V Zedinjene države je dospel na dvatedenski obisk Manuel Prado, predsednik južnoameriške republike Peru. Dne 6. maja je bil gost predsednika Roosevelta v Beli hiši. Po posetu v Washingtonu bo obiskal Detroit in razna druga središča ameriške vojne industrije. Prado je prvi predsednik kake južnoameriške republike, ki je obiskal Zedinjene države tekom svojega termina.

PRVOMAJSKI GOVOR

V svojem radijskem govoru dne 1. maja je Jožef Stalin iz-

(Dalje na 4. strani)

K DNEVU MATER

(Piše Janko N. Rogelj za Jug. pomožni odbor, SS.)

Mati piše svojemu sinu iz domovine. Napisala je pismo dne 13. novembra, a pismo je dobil sin dne 19. aprila 1942, sin, ki je sedaj v ameriški armadi. Piše žalostno, žalostno. S tresočo roko in s solzami v očeh je zapisala: "Sin, tudi v sanjah prosim kruha. Ko bi Ti, Tone, videl samo košček mojega trpljenja, izjokal bi se."

V teh težkih in žalostnih besedah je povedano vse trpljenje stare in onemogle matere, ki je na večer svojega življenja doživela kruto in nepopisno usodo malega slovenskega naroda onkraj morja, ki že leto dni ječi v verigah satanskega in krvoločnega osvojevalca — Hitlerja.

To ni klic samo ene matere, to je bolestni klic vseh mater naše zasužnjene Slovenije.

Ali bo naša ameriška Slovenija slišala ta klic 10. maja, ki je posvečen materam? Vsa Amerika bo proslavljala svoje matere v nedeljo 10. maja. Ali se bomo spomnili ta dan tudi naše uboge, trpeče in zasužnjene matere v domovini?

Ob misli na te naše matere v domovini mi prihaja v spomin pesem Mare Lamutove, ki pravi:

Prešlo je tisoč in devetsto let...
a še je Golgata krvava svet!
Vsak hrib zemlje je bil že hrib morije,
o, čudo, da nas sonce še obsije!

Zato Te prosim, spomni se trpeče žene,
ki nikdar v Tvojem ni življenju
nobenega Ti zla storila,
temveč veliko le trpela in ljubila!

V nedeljo 10. maja, ki je posvečen našim materam, bodo matere naše Slovenije onkraj morja mislile in sanjale o bratih in sestrah v Ameriki. Bomo li mi v Ameriki mislili na nje? Bodo li naša srca čutila tugo naših mater v domovini? Bo li naša slovenska žena v Ameriki izpregovorila besedo usmiljenja napram materam v domovini: kajti, če je bila slovenska žena v Ameriki katerikrat poklicana, da pomaga, danes je tisti zgodovinski dan, da z usmiljenim srcem poprosi: Daj, brat, daj; pomagaj, sestra!

Plemenita ideja pomožne akcije dobiva odmeve iz različnih slovenskih naselbin v Ameriki. Za časa Ameriškega slovanskega kongresa v Detroitu, Mich., sem se oglasil v tamkajšnjem Slovenskem domu. Srečala sva se z bratom A. M. Mayerjem. Pozdravila sva se, pa mi je že ponujal $5.00 za JPO,SS. Hvala lepa!

Ko sem prišel domov, me je čakalo pismo iz Hollywooda, California. Moj prijatelj Louis Adamič mi piše kratko pismo. Priložen je ček za $100.00 za pomožno akcijo. Hvala! — In dva stavka iz pisma, ki se mi tako dopadeta: "To je prva pomoč; pozneje bom skušal napraviti še boljše. Ne bo dovolj, da bomo dali samo denar; tudi samega sebe bomo morali žrtvovati." To so času primerne besede, zapomnite si jih!

Drugi dan pride pismo od prijatelja K. Erznožnika, Red Lodge, Montana. Priložena je denarna nakaznica za $29.25. Darovali so sledeči: Društvo št. 58 Ameriške bratske zveze $10.00. Po $2.00: El. in Vida Salo, John Koprivšek, John in Mary Leskovec in K. in Mary Erznožnik; po $1.00: Ig. Repich, Tony Putzel, Rud. Krivtz, Frances Češarek in Frank Žibert; po 50 centov: Joe Mayer,

(Dalje na 4. strani)

PREDSEDNIKOV GOVOR

Na večer 28. aprila je predsednik Roosevelt spet govoril ameriškemu narodu. Pri tej priliki je povedal, da je že stotisoče ameriških vojakov in mornarjev na raznih frontah,tisoče milj od doma, da so ameriške bojne ladje v akciji na Atlantiku in v Severnem morju, v Sredozemskem morju, v Indijskem oceanu ter v južnem in severnem Pacifiku, da so ameriške čete na postojankah v Južni Ameriki, na Greenlandiji, na Icelandiji, na britiških otokih, na Bližnjem vzhodu, na Srednjem v zhodu, na Daljnem vzhodu, v Avstraliji in na mnogih otokih Pacifika, in da so ameriška bojna letala z ameriškimi letalci v akciji nad vsemi kontinenti in nad vsemi oceani.

Pohvalil je hrabro rusko armado, ki v mnogo večji meri uničuje nemško vojaško silo kot vsi drugi zavezniki skupaj. Laskavo se je izrazil tudi o Kitajcih in izjavil, da se jim bo kljub vsem zaprekam še nadalje pošiljala pomoč. Omenil je naše izgube na Pacifiku, za katere je morala Japonska drago plačati, in obljubil, da se bo od strani Avstralije in Nove Zelandije razvila naša ofenziva proti Japonski, da se ji iztrga njen plen. Dejal je tudi, da se bodo ameriške "leteče trdnjave" kmalu borile za osvoboditev zasužnjeni narodov Evrope.

Dalje je opozoril ameriško prebivalstvo, da vojna stane Ameriko vsak dan sto milijonov dolarjev in da bo kmalu stala dvakrat toliko. Vsled tega bodo potrebni večji davki in odreči se bomo morali marsikaki udobnosti. Naše prihranke pa posojajmo vladi v obliki nakupovanja vojnih bondov. Kdor bi mislil, da je taka cena prevelika za ohranitev naše svobode in našega načina življenja, naj samo pogleda, kaj so storili nazifašisti z zasužnjenimi deželami Evrope, kjer so brezpravni in stradajoči sužnji vsi ljudje, od bivših kapitalistov do kmetov in delavcev.

NE BO NEPRILIK

Generalni pravdnik Francis Biddle je izjavil, da vsi časopisi, ki so lojalni napram Združenim državam ,brez ozira na jezik, v katerem so tiskani, se nimajo bati nikakih zaprek s strani federalne vlade.

Izjava generalnega pravdnika je bila podana v obliki brzojavke na kongresnika Samuela A. Weissa iz Pittsburgha, ki je bil brzojavil Mr. Biddleu, da "mnogo oglasnih družb je smatralo umestnim prenehati oglaševanja" v tujejezičnih časopisih, ker so pomotoma domnevale, da justični department namerava splošno ustavljenje časopisov, tiskanih v kakem tujem jeziku. Kongresnik Weiss je zaprosil, da se zagotovi, da se ne bo nič takega ukrenilo proti lojalnemu tujejezičnimu časopisju.

Besedilo odgovora generalnega pravdnika sledi: "Congressman Samuel A. Weiss, Pittsburgh, Pennsylvania: Justični department nima namena zatirati tujejezične časopise. Na primeren način se bo postopalo proti upornim časopisom brez ozira na jezik, v katerem so tiskani ,ali oni, ki so lojalni napram Združenim državam, se nimajo bati ničesar s strani vlade. (Podpisan: Francis Biddle, Attorney General.)

NEVARNA BOLEZEN

(Piše dr. F. J. Arch, vrhovni zdravnik Ameriške bratske zveze.)

Bolezen, znana pod imenom rak, je poleg bolezni srca, ledvic in krvnih žil glavna povzročiteljica smrti v tej deželi. Ako pregledujemo vzroke smrti v statistikah, ki jih priobčujejo bratske podporne organizacije in zavarovalninske družbe, pronajdemo, da izmed vsakih osmih oseb umrje ena vsled raka, pod pogojem, da je bila taka oseba stara 40 let ali več. Veliki koraki so bili že narejeni v razumevanju te bolezni in načinih zdravljenja, ki morejo ozdraviti raka v zgodnjem štadiju. Da je preprečevanje te bolezni važno ,potrjuje dejstvo, da je po predsedniku Zedinjenih držav vsako leto določen mesec april kot mesec za kontrolo raka.

Vzrok te bolezni dosedaj še ni znan. O tem imamo več teorij, toda še nobena ni bila dokazana. Ker ne vemo, iz kakih vzrokov izhaja rak, se poudarja kontrola istega in ne prepričljivost potom odstranitve vzroka. Ta bolezen lahko zaloti vsako osebo, bankirja ali reveža, učenjaka ali ignoranta, pisarniško moč ali navadnega delavca. Pri vsem tem imajo več prilik za ozdravljenje osebe, ki so pozorne in korajžne, kot osebe, ki so ignorantne ali brezbrižne.

Najboljša obramba proti raku je zgodnja ugotovitev istega. Ako je bolezen raka ugotovljena dovolj zgodaj in pravilno zdravljena, je v tej dobi ozdravljiva, toda ne v poznejšem štadiju. Bolezen sama na sebi je tako rekoč zahrbtnega značaja, ker se v začetnem štadiju ne izraža z bolečinami. Ko se pojavijo bolečine, je že bolezen zastarana; to je najslabše svojstvo te bolezni. Za vsakega, ki pozna raka, sta samo dva štadija: zgodnji in ozdravljiv ter pozni in neozdravljiv.

Znani so gotovi znaki ali simptomi raka, ki sicer ne pomenijo vselej, da je rak že na delu, toda so sumljivi in lahko pozneje privedejo do razvoja te bolezni. Ti znaki odkrivajo morebitno navzočnost raka v zgodnjem štadiju, ko je bolezen še ozdravljiva. Takemu odkritju bo najbrž sledilo priporočilo, da prizadeta oseba obišče kirurga, radiologista ali specialista za zdravljenje raka. Znaki, ki naj bi zbudili pozornost prizadete osebe in preiskavo istih, so: vsaka sumljiva kepa ali vzboklina kjerkoli na telesu, posebno pa na prsih; vsako neredno krvavenje ali drugo neredno izločevanje; vsak kroničen tvor ali ulje, ki se neče ozdraviti v primernem času, posebno na ustih, jeziku ali ustnicah; stalno padanje telesne teže ali vztrajajoča neprebava. Nenadna sprememba ali povečana rast stare bradavice predstavlja tudi važen signal nevarnosti.

Navzočnost nevarnostnih znakov še ne predstavlja tudi navzočnosti bolezni, pač pa pokaže potrebo iskati nasveta. Prizadeta oseba naj ne čaka, da bodo taki znaki izginili sami od sebe, naj ne rabi patentiranih medicin, naj ne naseda oglasom mazačev, ampak naj se brez odlašanja poda do zanesljivega zdravnika ali v prvovrstno bolnišnico, kjer bo dobila najboljše nasvete, ki so mogoči.

Najboljša možna kontrola raka je v poznanju nevarnostnih znakov. Najboljšo pomoč, ki jo moremo prispevati v boju proti raku in v korist samim sebi, je letna zdravniška preiska-

(Dalje na 2. strani)

ZASEDBA CELJA PO NEMCIH

Takoj ko se je poleglo prvo navdušenje po belgrajskem prevratu dne 27. marca 1941, se je polastila naših ljudi vsepovsod velika skrb. Prihajala so poročila o zbiranju nemških divizij na Gornjem Štajerskem in na Koroškem. Tudi iz Belgrada ni bilo nič bolj razveseljivih novic. Vojna, vojna . . .

Vse je bilo razburjeno, vse se je selilo. Po celjskih ulicah so korakale dolge vrste naših vojakov, na pločnikih so pa postajali v trumah zaskrbljeni meščani in se skoraj šepetaje pogovarjali.

Ko so se na cvetno nedeljo zjutraj ljudje zbirali v cerkvah, so Nemci na severu že napadali. Vračajoči se iz cerkve so že slišali votlo bobnenje od Zidanega mosta sem .Seveda so bila to nemška letala, ki so bombardirala Zidani most in zasledovala 39. in 42. pešpolk, ki sta se po Posavju pomikala proti Karlovcu.

Cvetna nedelja je bila lepa in sončna. Čez dan so nemška letala večkrat priletela nad Celje, a zgodilo se ni nič. Večina je nadaljevala pot do Zidanega mosta in tam metala nadaljne bombe. Naši protiletalski strelci so imeli preslabo orožje, da bi mogli kaj doseči. Popoldne je priletelo nad Celje več eskadrilj, ki so se spuščale zelo nizko nad mesto. Streljalo je pa samo eno lovsko letalo in sicer na terezino, ki se je vozila po progi, in je ranilo nekega železničarja. Blizu Pečovnika pri Celju so pa letala z bombami razbila železnično progo.

Alarm za alarmom se je oglašal in ljudstvo je bilo kakor na žerjavici. Spet in spet se je zatekalo v zaklonišča. Vse mesto Celje je bilo eno samo veliko pričakovanje, kaj utegne priti iz vsega tega.

Naredila se je noč in bilo je slišati močno streljanje s strojnicami in topovi. Tako in podobno je minil tudi naslednji dan in noč od ponedeljka na torek.

Ta dan so se začele skozi Celje umikati izmučene in sestradane jugoslovanske čete. Na celjskih ulicah so se pa pojavljali v celih trumah člani nemške manjšine in peščica nemškutarjev, ki so začeli propagando za Nemce. Vse to je na prebivalstvo porazno vplivalo. — Nemškutarji so postajali od ure do ure glasnejši in predrznejši. Nemško vojaštvo se je naglo bližalo. Nekje blizu Socke so se obrnili naši vojaki in Nemce vsaj čez noč zadržali. Toda samo čez noč. Junaško so se držali naši fantje, svojo junaštvo so pa poplačali s popolnim uničenjem.

Na veliki petek so z nemških hiš že zaplapolale hitlerjanske zastave. Tudi po izložbenih oknih so Nemci že lepili Hitlerjeve slike. Temu zgledu so brž sledili tudi nekateri člani "kultur-bund"-a, na primer Vretschitsch in mesar Junger. Po ulicah so se zbirali nemškutarji s kljukastimi znaki na rokavih.

Prvi nemški vojak se je pripeljal pred magistrat na veliki petek ob četrt na 12. Z njim je stopil na balkon mestne občine znani kričač Slavko Bučar, ki je bil pred letom dni obsojen na leto dni zapora radi posilstva. Ta človek je priklopil radio-oddajni aparat, strgal grb mestnega poglavarstva, nato pa raz-

(Dalje na 2. strani)

VSAK PO SVOJE

Američani nismo bili nikdar vajeni varčevati z obrabljenimi rečmi. Na primer, kdaj ste videli koga, da je pobral gumb, ki se mu je odtrgal od suknje? Kvečjemu ga je brcnil. Ali da bi spravil papirnato vrečico, steklenico, zamašek, škatlo, ponošen klobuk ali čevelj! Odkar pa smo v vojni, nas učijo iz Washingtona, da varčujemo z vsem in ne zavržemo nobene reči, če je še količkaj za porabo. In tako zbiramo in spravljamo vse od obrabljenih zobotrebcev, do penzijoniranih galoš, slepih zrcal, naglušnih harmonik in šepastih marel. Če bo šlo par let tako naprej, bodo polni stare robe vsi predali, vse omare in vsa dvorišča. In takrat bo nastopila zlata doba za otvoritev prodajaln s starinami in zgodovinskih muzejev.

*

V vsej sweet land of liberty ni bilo pretekli teden na prodaj niti funta sladkorja. Pa smo junaško prestali to grenko preiskušnjo in navidezno nismo niti dosti bolj kisli kot smo bili prej. Prohibicija tobaka bi nas hujše zadela; vsaj nekatere.

*

V starih knjigah se čita, da je davne Egipčane tlačilo sedem nadlog, s katerimi jih je zaradi njihove zakrnjenosti kaznoval razjarjeni Jehova. Toda, kaj so bile tiste nadloge, če jih primerjamo z današnjimi! Na primer, egiptovska tema ni bila nič bolj črna kot so naše zatemnitve. In žabe, ki so nagajale Egipčanom, so bile zelo nedolžne živalice v primeri z našimi špijoni in petokolonci. Poleg tega stari Egipčani niso imeli nikakih skrbi zaradi avtomobilskih obročev, gasolina, sladkorja, inflacije, Hitlerja, Mussolinija in Japoncev. Prav za prav je bilo Egipčanom pri njihovih primitivnih nadlogah kar lepo.

*

Zdi se, da ameriški Slovenci v teh časih dirjamo najmanj v sedmih različnih direkcijah istočasno. Pa pravijo nekateri, da smo zaspani.

*

Med izrazite potrate narodnega premoženja spada postavljanje spomenikov. Po zadnji svetovni vojni so bili v Sloveniji svečano porušeni vsi cesarski in Radeckijevi spomeniki, in lansko leto, po zasužnenju Jugoslavije, so padli vsi spomeniki, ki so imeli kak slovenski ali jugoslovanski pomen. Za to so poskrbeli Nemci in Italijani. Je pa že bolj pametno saditi spominska drevesa; stanejo manj, in, če se jih prekrsti, rastejo svojo pot naprej, kot da se ni nič zgodilo. In tudi za ponovna in ponovna prekrščevanja se ne zmenijo.

*

Na konvenciji ameriških izdelovalcev sladoleda, ki se je nedavno vršila v Indianapolisu, je bilo poročano, da v letošnji sezoni bo v modi sladoled (sundae) rdeče-belo-modre barve. Rdečilo bodo prispevale jagode, modro barvo pa borovnice. Tako se bomo lahko to poletje tudi oblizovali patriotično.

*

V Camdenu, N. J., je avtomobil Mrs. Frances Kenworthey zdrknil s ceste po strmem nasipu k reki, kjer je začuden in paraliziran obstal v čevelj globokem blatu. To ni čudno, toda čudno je, da je žena lepo čakala polnih devet ur v avtomobilu, dokler niso prišli vlačilci in potegnili vse skupaj na cesto. Ko so jo vprašali, zakaj ni sto-

(Dalje na 4. strani)

Anthony Drenik:

Fantje se zbirajo

Tony Drenik

Preteklost je nekaj kar je ravnokar minilo, ali pa je že daleč za nami. Kdo si ne prikliče spominov, spominov svojih najlepših trenutkov, svojih najlepših dni v življenju? Da, vsak je doživel nekaj v svojem življenju, pa najsibo nekaj lepega, ali pa tudi žalostnega, spominjal se bo. Tako gredo tudi moje misli večkrat nazaj v preteklost, in, hvalabogu, vsak moj spomin je prijazen, in kar večkrat si ob takih mislih veselo zapojem. Edino, kar kali mojo popolno srečo, je moja mama, katera je, žalibog, ena izmed tisoč, kateri so onkraj morja in ki čakajo že skorajšnje rešitve. Ni mi težko in ni me sram storiti, kar je v moji moči, da ji pomagam. Ravno pred tednom sem letal sem in tja od kompanijskega poveljnika do majorja in celo do polkovnika, toliko časa, da sem izprosil skoro nemogočo prošnjo, a izprosil sem jo, in tako bo mati prejela odgovor na njeno pismo, katero sem prejel pred par tedni.

Da moja mama je tista, katera mi je dala to, kar imam danes. To je poštenost in vesel značaj. Nikdar je nisem videl žalostne, bila je vedno vesela, in tudi na dan, ko sem jemal slovo, ko sem se podajal oziroma sem se vračal nazaj v Ameriko. "Bodi pošten in vedno vesel", tako mi je rekla v pozdrav, in odpeljal sem se proti postaji, in med potjo so mi v ušesih še vedno šumele besede: "Bodi vedno vesel".

Leta so šla mimo in preteklo jih je šest od tistega dne. Minulo je tudi sedmo. Ravno na isti dan, samo sedem let pozneje, sem pa stal pred majorjem ameriške armade, kateri mi je rekel nekako takole: "Po tvoji poštenosti in po tvojem značaju in po naročilu tvojih višjih te povišujem v saržente." Kdo bi se ne spomnil živo in ljubeznjivo nje, katera mi je rekla skoro enake besede in katera mi je vlila vse te sposobnosti ona sama, kakor more le dobra mati svojemu sinu? O, dostikrat pridejo dnevi, ko ni nič kaj prijetno, a če more človek biti vesel, ali se vsaj delati, da je vesel, tudi ob takih trenutkih takemu ni treba biti v skrbi, kaj bo jutri, ker ima vedno dosti prijateljev, kateri bodo gledali, da bo tudi jutri prijetno.

Fantje se zbirajo, fantje prihajajo. V naše taborišče prihaja vsak dan na ducate novih fantov, kateri bodo vojaki kot smo mi ali pa še boljši. Seveda, vsak ki pride k vojakom, je prvič nekoliko žalosten, drugič mu je pa tudi dolgčas po domu, po svojcih, po prijateljih, in skoro vsakemu roji po glavi še poslovitev od njegove zaročenke ali ljubice . . .

Taki seveda ne morejo biti kar čez noč veseli in, ker niso vajeni takoj novi uniformi, so seveda kar nerodni in čudni vojaki. Potem dobe takoj prvi dan injekcije, katero so precej učinkovite in takorekoč "pečejo". Priznam, saj sem šel skozi isto pot kot gredo sedanji novinci, da je precej neprijetno prve dni pri vojakih, ali radi tega ni za obupati in takoj začeti godrnjati. Najbolje je, da se vse vzame kar za "dobro", in tako je čedalje bolje, in prej kot se zaveš, si vojak, na katerega se lahko zanese vsak oficir, in dana so ti dela, katera se ti dopadejo. Med tem pa se vojaki spoznajo med seboj in tako je vedno veselo in kaj kmalu se pozabi na civilno življenje.

Kadar pride skupina fantov, dodeljena k našemu bataljonu, smo vedno zaposleni z vprašanji, odgovori in pojasnili. Vsak hoče takoj vedeti, kdaj je plačilni dan, kako daleč je do mesta, kaj mora delati, kako je tukaj in tako dalje. Seveda, vsak ni preveč razpoložen, da bi bil vsem za informacijo, a dosti jih je, ki radi govore, in tako je skoro vsem ustreženo in počasi se spoprijaznimo in v par dnevih smo prijatelji, kot da bi se poznali vse življenje. Omenil sem že, da tukaj med častniki in navadnimi vojaki ni skoro nič razlike, le sem in tja se dobi izjema. Vsi smo tukaj za eno in edino stvar in tako je razpoloženje vedno prijetno, zato pa tudi vsakega, kateri ima le kaj strahu pred disciplino, predno pride k vojakom, takoj mine, in postane eden izmed močne in organizirane armade.

Dosti jih pride k vojakom z različnimi rečmi kot radio, vsakovrstnimi instrumenti, a še več jih je, ki prineso s seboj velike slike svojih prijateljic, katere razpostavijo nad svoje postelje in jih gledajo prav žalostno . . .

Vsak pa prinese, joj, poln kovčeg različnih jedil, kot da bi šli na kako božjo pot, ali pa kot da ne bi dobili za jesti pri vojakih za cel teden: Prvo, kar je pri vojakih, je to, da dajo jesti, kolikor si poželiš, in to takoj, a je že tako, da vsaka mati misli, da ne bodo dobili zadosti in da bodo lačni. Lahko si mislite, da smo mi prvi, kateri pojedo vse najboljše kar imajo, potem pa jim povemo, da se ne izplača nositi jedil s seboj, ker dobe zadosti v vojaški kuhinji. Po moji lastni izkušnji, matere znajo peči dobro pecivo . . .

Menda smo se začeli rediti, ali pa smo že bili predebeli, vseeno prišel je ukaz, da bomo od sedaj naprej vsako jutro telovadili po eno uro. Vstanemo ob pol sedmih zjutraj, se obrijemo, popravimo svoje postelje, imamo zajterk in ob pol osmih smo zunaj, brez srajc, na svežem zraku in telovadimo ob zvokih vojaške godbe. Godbo imamo samo eno, a napeljano imajo tako, da po mikrofonu godba oddaja svoje zvoke na milje daleč.

Lahko si mislite, kako mora biti prijetno, ko v jutranjem svežem zraku in ob zvokih vojaške godbe, in še posebno bobna, raztezamo svoje zaspane ude. Ne morem vam popisati in prikazati v pravi luči sliko, ko je na tisoče vojakov, in to vse skozi naše kempe, ker človek mora pač videti na svoje lastne oči, da bi razumel in dobil pravi pogled na to krasno polje samih mladih in čvrstih fantov. Ponavadi paradiramo pol ure in telovadimo drugo polovico ure. Večkrat imamo dosti gledalcev, kateri pridejo iz mesta, a to je le ob posebnih prilikah. Naj pripomnim, da takih prilik je precej in iz obrazov gledalcev se vidi, da se jim dopade, ko vidijo take prizore. Večkrat imamo popoldne ob pol petih tako zvani formalni "Retreat". Vsakemu, ali vsaj večini je znano, da deset minut pred peto uro popoldne zagrmi kanon, trobentači se oglasijo in naznanjajo, da je dan dela zaključen, in zastava je znižana na pol droga. To kličejo retreat. Seveda to se dogaja redno vsak dan, ampak včasih pa to obhajamo slovesno in vsak se veseli takega večera. Oblečemo se v najlepše uniforme, največkrat nas ob takih prilikah oficirji pregledajo, ako smo oblečeni v zlikanih uniformah, potem pa paradiramo, tudi sedaj ob zvokih godbe, ven na vežbališče, kjer nam godba igra koračnice, valčke in celo polke, dokler ne pride čas (deset minut pred peto uro zvečer), ko začnejo igrati narodno himno; vse vojaštvo pa salutira proti zastavi. Povrhu pa se še oglasi top s svojim nizkim glasom in po vsem taborišču se razlega pesem vseh pesmi, narodna himna.

Ko novi vojaki vidijo in se sami udejstvujejo v takih paradah in se užive v vojaške navade, je skoro nemogoče, da se ne bi privadili temu novemu in seveda skoro vse drugačnemu življenju z lahkoto in z veseljem, saj koncem konca se itak morajo. O, ko bi videli, kako se tudi dogajajo smešni slučaji, kot na primer: fant, ki ni še nikdar v svojem življenju postlal postelje, je takoj prvi dan prisiljen, da si "naredi" svojo posteljo. Dosti, prav dosti jih je že prišlo k meni in so mi razodeli svojo "skrivnost," namreč, da ne znajo narediti postelje. Bolj ko tlačijo rjuho na enem koncu, bolj sili ven na drugem, in, ko enkrat stlačijo vso rjuho pod posteljo, je pa vsa postelja narobe. Res je narediti posteljo tako kot postave zahtevajo že skoro umetnost in vzame precej dni predno se posreči narediti povoljno, a vendar dosti jih je, kateri vsaj približno ne narede tako kot mora biti.

Po tem je na vrsti obleka. Kje so tisti časi, ko sem prišel zvečer domov in sem vrgel hlače v en kot, čevlje v drugi, klobuk se je morda ustavil že pred durmi in zavratnica mi je obtičala v hlačnih žepih? Ne tukaj, tukaj pa mora biti vse ravno tako, kot je predpisano, in dostikrat pride oficir po barakah, tudi opolnoči ali celo v zgodnjih jutranjih urah, in pregleda, kako se je vojak "spravil spat". Takoj v začetku ti ne poreko nič, toda ako se to dogaja naprej, da ni vse kot bi moralo biti, pa pomeni, da imaš prijazno delo ob nedeljah v kuhinji. Namesto, da bi spal do poldne ali šel v mesto, pa moraš v kuhinjo, kjer je par sto krožnikov, katere kuhinjski saržent rad vidi čiste. In seveda je tudi precej posod in nožev in vilic, katere se morajo svetiti in da so na razpolago kamaradom pri kosilu in večerji.

Poleg kuhinjskega dela je tudi drugo "ekstra" delo, katero doleti vojaka, ako se ne obnaša kot mu je naročeno takoj v začetku njegovega bivanja med vojaki. Vsaka baraka ima najmanj 36 oken, katera morajo biti čista. Zelo prijetno delo ob večerih, ali pa v soboto popoldne; namesto iti v mesto, pa dobiti kos mila in dobro cunjo in se vrteti po lestvah od enega okna do drugega, in jih drgniti, da so okna brez "madeža". Potem je tudi nočna straža. Zvečer, namesto da se gre spat, pa se lepo oborožiti in hoditi v tihi noči od ene kompanije do druge in stražiti svoje tovariše, da lahko spe brez skrbi. Eno ali drugo ali pa tudi vse to lahko doleti takega, ki misli, da je čistost, snaga in lep red nekaj smešnega. Tudi gredo vsi taki mali "grehi" na rekord in, kadar bi imel biti povišan, pa mu vržejo v obraz njegove napake, in tako ostanejo nekateri navadni prostaki mesece in celo leta.

Pravijo, da ko je bil Hitler kaprol, in Franc Jožef cesar, je naneslo, da je nekega dne cesar obiskal vojašnico. Nameraval je tudi pregledati vse vojake. Kaprol je pričakoval in pričakoval, ali cesarja ni bilo od nikoder. Vprašal je stražarja, če je kaj videl cesarja. Stražnik mu je odgovoril, da ne. Čez pol ure je spet vprašal, če je kaj videl cesarja. Spet mu je odgovoril, da ne. Ko je končno prišel cesar do stražarja, mu je ta pogledal v oči in mu je rekel: "Če si ti cesar, je bolje da greš, odkoder si prišel, kajti kaprol te išče že več kot uro, in gorje ti, če te najde.

Pomnite, da vam prihranki, vloženi v vojne varčevalne bonde, lahko čez leta zelo prav pridejo. In, če je katera investicija varna, je varna investicija v omenjenih obveznicah Zedinjenih držav.

Ne pozabimo na Pearl Harbor in na Bataan! Kupujmo vojne bonde in znamke!

Anton Krapenc:

Pismo materi

Draga mati: "Čudno se mi zdi, da mi že toliko časa nič ne pišete. Vedno ste mi pisali, kakšno spomlad, poletje, jesen in zimo ste imeli tam v starem kraju. Pisali ste vedno, da ste vi in ostala družina zdravi in da se dobro počutite. Pisali ste, kako je polje dobro obrodilo in, da bo kruha za vse dovolj. Tudi veliko drugih novic ste mi vedno sporočili, katere so bile za mene vedno zanimive. Vprašali ste vedno kako se imamo, ali smo zdravi in srečni. Posebno za bolnega otroka ste bili vedno v skrbeh. Pisma nisem že dobil od aprila 1941. To je že več kot eno leto. Lahko bi si bili vzeli malo časa in mi napisali par vrstic, da bi vedel, kako se imate, če ste zdravi in srečni. Čudno se mi tudi zdi, da vas nič več ne zanima, kako se imamo tukaj v Ameriki, in ne vprašate ali smo zdravi in srečni."

Aki bi mi mati mogla odpisati, bi se pismo glasilo nekako takole: "Dragi sin: Prejela sem tvoje pismo, in se mi zelo čudno zdi, da vi tam v Ameriki ne veste, da smo imeli 1941 veliki petek tukaj v Sloveniji, in ko se je zagrinjalo pretrgalo ob 3. uri, je nastala strašna tema po vsej Sloveniji. Upali smo, da do velike nedelje se bo zopet vse zjasnilo, kot se je to zgodilo vsako leto poprej, toda motili smo se, ker 1941 sploh nismo imeli velike nedelje. Sedaj je že minulo leto, in še je tema, in Slovenije ni še obsijalo solnce. Tema je vedno strašnejša in godijo se strašne stvari. Ako ne bo v kratkem lepšega vremena, bomo vsi pomrli v temu okuženemu zraku, kateri sploh ne pusti nam Slovencem dihati.

"Gotovo se še spominjaš, kako smo se trudili, da smo v znoju svojega obraza ohranili hišo in zemljo, katera je dajala vsaj malo kruha. Sedaj je vse drugače. Prišle so podgane na veliki petek 1941 in pričele žreti, kar smo imeli v shrambah. Vse kar smo pridelali lansko poletje, so požrle podgane. Teh podgan je vedno več, in žro tako hitro, da kmalu nam ne bo nič ostalo. Sedaj še nekaj ostankov dobimo za tem mrčesom, toda, ako kdo ne pride in uniči te podgane, katere sploh domače niso, bomo umrli gladu.

"Rad bi vedel kako je z zdravjem. Veš, kar nas je starejših, bomo tako kmalu šli, in za nas bo smrt samo rešitev iz tega pekla. Hudo, da, zelo hudo pa nam je za mladino, ki tako trpi. Poznal si sosedova dekleta, Francko in Pepco in Micko, s katero sta si bila še vidva malo na roke. Ali veš, kaj se je zgodilo? Prišla je tolpa steklih psov, in so jih napadli, sedaj so čisto zmešane in jokajo noč in dan. Pa to niso same, ker vsak dan zvemo, da tudi po drugih krajih stekli psi napadajo slovenska dekleta. Volkovi odnašajo male otroke vsaki dan v tuje kraje. Ali se spominjaš kako ste fantje prepevali ponoči, da je odmevalo črez hrib in dol? Gotovo mi ne boš verjel, če ti povem, da ti fantje že več kot leto dni nič več ne pojo, kar v tla gledajo in molčijo. Sploh je tukaj tako čudno in grozno, da ti sploh ne morem popisati. Kar je še ljudi tukaj ostalo, so kot živi mrliči, in ako ne bo pomoči v kratkem, nič ti ne bo treba več pisati, in lahko tudi drugim poveš, kateri imaj sorodnike tukaj, da jim ne bo treba nič več pisati, ker ne bodo imeli komu, kajti mi ne moremo več zdržati, ker nas bodo te tuje zverine v kratkem čisto uničile.

"Ali sedaj veš, kako se meni in ostalim tukaj godi. Ali ostali Slovenci v Ameriki vedo, kako se njih sorodnikom tukaj godi? Ako vse to veste, ali tudi kaj storite, da bi nam pomagali?"

Približno taka bi bila vsebina pisma, ako bi meni ali pa tebi mati pisala. Materin dan je tukaj. Otroci se spominjajo svojih mater s cvetjem in različnimi darovi. Srečni otroci, ki lahko to store. Veliko pa nas je tukaj, ki sploh ne vemo, če nam mati še živi, če je zdrava, in sploh ne moremo niti pismenim potom želeti vse dobro za Materin dan. Tudi mi bomo obhajali 10. maj, kot materin dan v upanju, da čez eno leto bomo tudi mi vedeli, kako se godi našim dobrim materam v starem kraju, in jim bomo v pismu ali pa osebno želeli vse najboljše. Vi pa, mati, počakajte vsaj še nekoliko časa, ker prišel bo kmalu dan, ko bo posijalo solnce na vso Slovenijo, in golazen, ki vas sedaj muči, bo bežala tako daleč, da ne bo nikdar več stopila na lepo slovensko zemljo.

Frank Kramar:

Materinski dan

Ameriški narod bo spet proslavil lep praznik, ki je posvečen materam. Ta praznik bo drugo nedeljo v maju. Na ta dan se bomo spomnili naših mater tudi mi priseljeni Slovenci, ki smo po večini pustili naše matere v starem kraju. Mnogo teh mater že počiva v tihih gomilah slovenske zemlje, in te lahko imenujemo srečne, ker ne vidijo in ne čutijo gorja, ki dandanes pretresa nesrečno Slovenijo. Te matere pokojno spijo pod zeleno rušo, preko katere teptajo okovane pete tujega zavojevalca; ne vedo, da je preko Slovenije zavladala bolj temna noč kot je "v črne zemlje krili . . ."

Toda druge matere še žive in v pomanjkanju gledajo veliko tragedijo slovenskega naroda. Koliko je mater, katerim so zavojevalci pobili sinove in može, katerim so odvedli cvetoče hčere v taborišča podivjane nemške soldateske. Kaj čuti taka mati? In kaj čuti mati, katero prosijo sestradani otročiči za kruha, katerega jim ne more dati, ker ga sama nima! Dalje, kaj čutijo matere, ki so bile ločene od svojih otrok in mož in pognane med izgnance v tujino, medtem ko so snažne slovenske hiše in skrbno obdelana posestva zasedli Nemci! Strahotno je trpljenje slovenskega naroda, toda noben del tega naroda ne trpi hujše kot trpe slovenske matere.

Nekatere teh mater imajo še živeče sinove in hčere v Ameriki, in prav gotovo sto in stokrat mislijo nanje in jih blagrujejo. Obenem ugibajo, če se ti sinovi in hčere spominjajo svojih mater.

Strahotna megla, ki danes vsa mrzla in ledena leži preko starokrajske Slovenije, se bo razblinila v nič, ko se bodo na obzorju pojavili kot cveteči mak prapori hrabrih bojevnikov bratske slovanske Rusije, in ko se bodo od druge strani zablestele zvezde naših ameriških zastav, ko bo nazifašizem strt in uničen za vedno. Toda Slovenija bo stala tam pusta, prazna, vsega oropana. Narod, ki bo ostal živ, bo zbegan in sestradan, brez živil, brez obleke, brez poljedelske opreme in brez vprežne živine. Vse bo kot eno samo veliko pogorišče. In tisti Slovenci, ki bodo ostali živi v pregnanstvu in ki bodo imeli priliko vrniti se na svoje domove, bodo v prav tako žalostnem stanju. Če bodo našli svoje domove, jih bodo našli prazne in opustošene, polja neobdelana, pašnike brez živine. Praznih rok bodo prišli na prazno zemljo.

Ali ne mislite, da je naša dolžnost, da se za to priliko pripravimo s finančno pomočjo? Slovenija je naša mati. Vedno je bila revna, toda od svoje revščine nam je dala kar je mogla. Po zaključku vojne bo revna, kot še ni bila nikdar. Ali ji ne bomo pomagali? Danes ji pomoči ne moremo poslati, zato je pravilno, da zbiramo fond, ki bo na razpolago takoj, ko bo pomoč mogoče poslati. Ta fond bi moral znesti vsaj par stotisočev dolarjev. In ako bi vsak ameriški Slovenec prispeval v to svrho vsaj en dolar, bi se nabralo vsaj četrt milijona dolarjev. In to bi gotovo vsaj za prvo silo pomagalo našim rojakom v starem kraju. Kaj se posamezniku dandanes pozna en dolar? Toda, če bi vsak prispeval vsaj en dolar, zbrala bi se čedna vsota.

Bratje, sestre in prijatelji, proslavimo lepi praznik, materinski dan, na najplemenitejši način. Vsi, tisti, ki imajo še matere v starem kraju, tisti, ki so jih imeli, in vsi tisti, ki smatramo Slovenijo za svojo rodno mater. Spomnimo se teh mater na materinski dan, in če še nismo, prispevajmo ta dan vsaj en dolar za fond Jugoslovanskega pomožnega odbora. In, če smo že prispevali, prispevajmo še v ta plemeniti namen. Na ta način bomo najlepše proslavili materinski dan in se vsaj delno oddolžili našim materam, vključno objokani in trpeči materi Sloveniji.

ZASEDBA CELJA PO NEMCIH

(Nadaljevanje s 1. strani)

obesil nemško zastavo. Celje je bilo v tujih rokah . . .

Od tega časa naprej so neprenehoma prihajale nemške motorizirane edinice. Nabralo se jih je naravnost ogromno število. Ti vojaki so bili še dosti dostojni. Po trgovinah so vse pokupili, kar se je dalo. Pa so vsaj plačali.

Čez nekaj dni so pa prispele še trume SA in SS in Gestapo. Tedaj smo začeli na debelo odpirati oči. Kakšne tiče smo videli med temi ljudmi! Med nemškimi policaji smo opazili osebe, ki so v naši državi poprej izgubile službo radi vohunstva v prid Nemčiji: Zavca, ki je bil nekdaj v Celju policijski nadzornik, Stražnika in Emeršiča . . . Med Gestapovci se je pa sukal kot doma bivši celjski žandarmerijski narednik in zaupnik majorja Vindakijeviča, Boško Lazarič iz Lazarevca . .

S prihodom Gestapa se je brez odlašanja začel "novi red". V trgovinah ni bilo več kupovanja in plačevanja, začelo se je plenjenje. Najprej so oplenili Fazarinčevo trgovino in odnesli blaga v vrednosti 200.000 Din. Potem so navalili na veletrgovino Strmecki, kjer je bilo za več milijonov Din. blaga.

Plenili pa niso samo blaga, brž so začeli pobirati tudi ljudi. Gestapo je sredi noči vdirala v slovenske hiše in vlekla Slovence kar s postelj. Morali so z Gestapovci v kasarno na Dečkovem trgu. Prvi med njimi so bili okrajni načelnik Torner, senator Alojzij Mihelčič, profesor Cestnik, kaplan Korban, Rado Pečnik, Jaka Vodopivec, Josip Jagodič, Vanči Vrabl, dr. Gartner, Slavko Skoberne, profesor Kovačič in mnogi drugi. Tudi jaz sem bil med njimi. V kasarni so nas budno pazili SA oddelki, nemška policija, z nabitimi puškami.

Pri aretacijah so pridno pomagali znani kulturbundovci: Pungerschek, Sagar, Paidasch, Jellenz, Koerber, in omenjeni Lazić. Umazano kasarno smo brž temeljito očistili in ji dali lepše lice. Mihelčič in Lukman sta morala takoj na delo s pometanjem pločnika pred kasarno ostali so pometali hodnike in snažili stranišča. Takoj se je pa videlo, da imajo na aretirane duhovnike prav posebno piko.

Ob prihodu v kasarno je bila najprej preiskava in sicer zelo temeljita. Posebno se je odlikoval v zvezi s tem skrahirani študent Pungerschek iz Oplotnice, torej domačin. Že po stopnicah je suval aretirance navzgor do SS komisije. Zlasti si je privoščil Slavka Skoberneta. Komisija je vsako žrtev najprej slekla, vse skozi pregledala, odvzela denar, nož, tobak, potem pa sunila v eno izmed sob, ki so bile brez vsake opreme. Prav prepoved je bila, da ni dovoljeno stati pri oknu. Profesor Bohar se je zoper to prepoved pregrešil, pa je precej začelo padati po njem in nato je moral v klet ali "bunker". Kaj to pomeni, bom pozneje opisal, ko bom govoril o naših doživljajih v Mariboru.

Tako smo ostali v tej mučni ječi nekaj dni. Nekateri so prejemali od doma hrano in kake druge priboljške. Ni bilo prepovedano, toda vse je sproti rekvirirala Gestapo. Tudi v sobah nismo imeli miru. Noč in dan so se vsipali k nam SS člani, večinoma frkolini od 16 do 17 let, in si nas privoščili z vsakovrstnimi psovkami in očitki. — Duhovniki so morali neprestano poslušati "Pfaffe, Pfaffe", mi drugi smo pa dobivali druga imena, zlasti — četniki!

Lekarnar Posavec je v ječi nenadoma postal navdušen ustaš in tako se mu je posrečilo, da je ostal v Celju. Ostalim se je napovedavalo, da bomo nekam odpeljani. Seveda smo močno ugibali, kam nas bodo spravili. Ni bilo treba dolgo čakati na odgovor. Nekega dne so nas pobasali in odpeljali v Maribor, tam pa zaprli v kasarno v Melju. To je pa že novo poglavje, ker sem za sedaj hotel samo celjske dogodke nekoliko opisati.—(Jugoslovanski informacijski center.)

NEVARNA BOLEZEN

(Nadaljevanje s 1. strani)

va. Take letne zdravniške preiskave, in te so posebno važne v teh časih, bodo pomagale zdraviti slučaje te strašne bolezni. Ako so znaki prvega štadija bolezni navzoči, bodo točno ugotovljeni. Rezultat bo boljša kontrola raka, več ozdravljenj in manj izgub življenja.

Andro Špolar:

Moji spomini in vtisi iz Jugoslavije

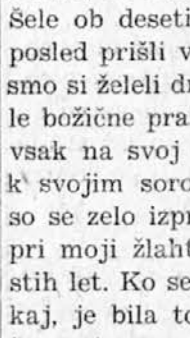

To se je zgodilo v gostilni v Kokri, kjer smo se malo ustavili, da se konji odpočijejo in da se pogrejemo s toplim čajem. Tako okrepčani smo zopet nadaljevali pot, ki se nam je zdela dolga kakor večnost. Mislili smo, da potujemo že teden dni, preden smo dospeli na Jezersko. ... smo šli še v eno gostilno, ... nismo mogli več premagati ... mraza, ki nam je šel do kosti. Šele ob desetih zvečer smo ... posled prišli v vas Jezersko ... smo si želeli drug drugemu ... le božične praznike ter se razšli vsak na svoj dom. Jaz sem šel k svojim sorodnikom. Razmere so se zelo izpremenile v vasi pri moji žlahti v teku štirinajstih let. Ko sem bil l. 1925 tu-kaj, je bila to še čisto majhna in raztresena vas. Zdaj je zrastlo že dobršno število ... hiš in vil.

Vas Jezersko je radi čistega zraka, številnih gozdov, v katerih so krasni sprehodi, in pa ... strani svoje lepe gorske lege postala priljubljeno gorsko letovišče. Od 150 do 200 letoviščarjev obišče Jezersko vsako leto iz vseh kotov Jugoslavije. Mnogokdo od prebivalcev ... letni sezoni prihrani nekaj ... narjev za zimo in slabe ... Drugače pa je njihno življenje ... v lesni trgovini. Delo po ... nih žagah in v gozdu daje ... služek večini prebivalcev na Jezerskem. Vas leži više ... 900 m nad morjem; na ... straneh jo obdajajo visoke ...

(Dalje na 3. strani)

DOPISI

Chisholm, Minn. — Člani in članice društva št. 30 ABZ so že pričeli prodajati vstopnice za banket, ki ga društvo priredi v proslavo svoje štiridesetletnice v nedeljo 24. maja. Vsak član (članica) naj bi smatral za svojo dolžnost, da kupi vsaj eno vstopnico. Seveda so na banket prijazno vabljeni tudi nečlani, in naši člani naj bi skušali razprodati med nje kar največ vstopnic. Prodaja vstopnic naj bi se kar mogoče pospešila, da se bodo mogle naše kuharice pripraviti z najboljšo postrežbo.

Popoldanski program še ni v vseh točkah določen, toda bo lep in impozanten. Glavni predsednik bo s častnimi znaki odlikoval ustanovnike društva, oziroma vse tiste naše člane, ki so pri organizaciji že 40 let ali več. Ti so: John Pahule, John Kuss, Frank Gouže, Joseph Glokar, John Lovshin, Joseph Lovshin, Anton Vidmar, Frank Ulren in John Korbar. Govoril bo glavni predsednik Janko N. Rogelj, dalje glavni tajnik Anton Zbašnik, glede katerega upamo, da se tudi udeleži naše slavnosti, in mestni župan John Cernik, Jr. Vabila bodo poslana tudi drugim glavnim odbornikom naše Zveze, ki žive v Minnesoti. Ako nas poseti tudi urednik Nove Dobe, mu obljubim, da bova šla "bujo" kuhati na obrežje Long Lake, ako bo čas. Začetek banketa je določen na eno uro zvečer. Seveda bo na programu tudi petje in godba. Ves program bo aranžiran tako, da bo vsem posetnikom še dolgo ostal v prijetnem spominu. Torej člani in članice, ne pozabite, da bo dan 24. maja naš velik in velik dan za naše društvo in za našo Zvezo, Odločite se že sedaj, da pridete vsi do zadnjega na to lepo prireditev, in povabite tudi vse vaše prijatelje in prijateljice. Vstopnic je dovolj na razpolago in vsi posetniki nam bodo dobrodošli kot dragi gosti. Bratski pozdrav! — Za društvo št. 30 Ameriške bratske zveze:

Joseph Bovitz, tajnik.

Barberton, O. — V dneh 17., 18. in 19. aprila se je tukaj v našem mestu Barbertonu vršila kegljaška tekma naše Zveze, bolje poznana pod imenom: "Annual National AFU Bowlin Tournament." Mi tukaj smo sicer upali na uspeh, da bo ravno tako velik, nismo niti najmanje pričakovali. Naši bratje in sestre, športniki, so prišli k nam iz držav New Yorka, Indiane, Pennsylvanije, največ pa seveda iz raznih naselbin v naši državi Ohio. Vseh zunanjih posetnikov tekme je bilo gotovo tudi kot štiristo. Članstvo je prišlo k nam seveda zavoljo tekme. Splošno pozdravljanje in stiskanje rok pa je pokazalo, da je k nam privedel tudi fraternalizem. Da, ob enakih prilikah se jasno vidi, da beseda fraternalizem ni samo za formalen izraz. Je nekaj takega, kar je težko ali sploh nemogoče v polnem raztolmačiti. Je neka notranja vez, nekak magnet, ki vse nas privede skupaj. Ta vez, ta magnet je naša Ameriška bratska zveza. Mnogi, kateri niso mogli priti, so poslali po svojih svoje pozdrave. To ti je bilo živahnosti in veselja. Pristnega, neprisiljenega in domačega. Pri enakih prilikah tudi opaženo, da preneha vsaka razlika vsled starosti ali spola. Pogovarja se lahko človek z mladim fantom, mladim dekletom in s starejšimi. Vedno sem bil tudi mnenja, da so enaki sestanki najboljši način, potom katerega lahko pridemo v ožjo stik z našimi mladimi. Najboljši način, po katerem se doseže tesno potrebna kooperacija med mlajšimi starejšimi in našo mladino, katera se potem tem lažje udeležuje in izpolnuje pri bolj važnih zadevah pri društvih. Da je tekma imela tako lep uspeh, se imamo seveda v prvi vrsti zahvaliti k nam došlim posetnikom. Denarnih nagrad se je dalo $180.00. Kupilo se je tudi večje število trofej in medalj. Največ skrbi in dela s tekmo je imel naš marljivi vodja atletike pri društvu št. 44, brat John Opeka, in pa športni komisar naše Zveze, brat Stanley Pechaver (Little Stan), kateri on in njegov večni nasmeh je bil tukaj med nami vse tri dni.

Ta tekma je tudi pokazala, da kljub temu, da se nahajamo v vojni in vkljub temu, da nam je ista že dosedaj pobrala večje število mladih fantov-športnikov, imamo še vedno zadostno število takih, kateri potrebujejo razvedrila, potem, ko se mogoče pri trdem delu potijo v tovarnah, v premogovorih, v uradih ali drugje; in katerega je mogoče dobiti le, ako pride tako veliko število članstva skupaj. Da je bila mladina zadovoljna in vesela, so pokazale vedno se zbirajoče pevske skupine po tekmi. Kar nisem mogel razumeti v moje veselje in še ne razumem, je bilo to, da kje so se ti naši mladi naučili toliko slovenskih pesmi in narodnih popevk. Bilo je, kot da bi človek prišel v predvojnem času v našo staro domovino. Najlepša hvala vsem vam, kateri ste prišli na tekmo v naše mesto. Skušali smo vam postreči po naši moči in upamo, da ste bili zadovoljni. Ob priliki bodemo skušali vrniti poset.

Anton Okolish,
predsednik gl. porotnega odbora ABZ.

Baggaley, Pa. — Od tukaj je že veliko število fantov odšlo v vojno službo Zedinjenih držav, med njimi tudi trije člani našega društva št. 13 ABZ. Ti trije so: Louis Zabkar, Joseph Debelak in George Resčič. Prvo omenovani je šel k vojakom prostovoljno že pred par leti. Vsem želimo, da se bo dobro opravljenem delu srečni in zdravi vrnejo.

Ameriška bratska zveza vodi letos kampanjo za pridobivanje novih članov v mladinski oddelek. Običajne nagrade za pridobitev novih mladinskih članov so povečane in posebej so razpisane še posebne nagrade. Vsako društvo naj bi se potrudilo, da bi vsaj nekaj prispevalo k uspehu te kampanje. Seveda, društvo sestoji iz članov, in, če so člani aktivni, je aktivno tudi društvo. Dosedaj je naše društvo tekom te kampanje pridobilo samo dva nova člana v mladinski oddelek, in čas je, da se pokažemo z boljšimi uspehi. Vsak član naj bi si štel v svojo dolžnost, da tekom te kampanje pridobi vsaj enega novega mladinskega člana. Naše društvo ima znatno število članov, ki žive oddaljeni od društvenega sedeža, in tudi tisti so prošeni, da pomagajo v tej kampanji. Otroci se rodijo povsod, kjer bivajo ljudje,torej so povsod prilike za vpis novih mladinskih članov. Vsak zdrav otrok, brez ozira na narodnost, je sprejemljiv, samo da je belega ali kavkaškega plemena. Če ima kateri teh oddaljenih članov kakega prospektivnega kandidata na vrvici, naj samo piše sosestri tajnici za potrebne listine. Sestra tajnica bo drage volje poslala listine in morebitne informacije.

Naše društvo ima na rokah precejšno število znakov Ameriške bratske zveze, in želeti je, da si jih nabavijo člani, ki jih še nimajo. Znaki stanejo za moške 30 centov, za ženske, ki so nekoliko drugačni, pa po 35 centov. Zunanji člani in članice, ki žele znake dobiti, naj pišejo ponje tajnici in naj priložijo odgovarjajočo vsoto.

Kot znano, je Ameriška bratska zveza izdala posebne častne znake za člane, ki so pri tej organizaciji že 40 let ali več. Pri našem društvu je bil deležen te časti samo en član, in sicer brat Louis Slak iz Falls Creeka, Pa. Ker živi precej oddaljeno od sedeža društva, se ni mogel udeležiti zadnje društvene seje, zato pa je poslal društvu zanimivo pismo, katero je sestra tajnica prečitala na seji. V pismu opisuje, kako je leta 1901 ustanovil naše društvo št. 13. Bil je član ustanovnega odbora in tekom vseh 40 let, oziroma odkar je pri društvu, ni bil še nobenkrat suspendiran. Bolniške podpore je dosedaj prejel le nekaj malega. Hvala bratu Slaku za zanimive podatke in naj bi bil član našega društva še vsaj nadaljnih 40 let ali več. Bratski pozdrav! — Za društvo št. 13 ABZ:

Vincent Resnik, predsednik.

Duluth, Minn. — Pred dnevi sem bil v Elyu, Minn., kjer sem se spominjal 50-letnice mojega prihoda v Zedinjene države. In dne 1. maja letos je poteklo 50 let, odkar sem dobil prvo delo v elyškem rudniku. Moj prvi sodelavec še zdaj živi na Elyu. Pozneje sem mnogo potoval po kupčijskih poslih, toda zadnjih 12 let sem ta potovanja opustil. Ta mesec bo tudi preteklo 49 let, odkar sem pristopil k elyškemu društvu Sv. Cirila in Metoda, ki nosi sedaj številko eno Ameriške bratske zveze.

Matija Pogorelc.

Chisholm, Minn. — Naša družba je bila dospela v Cleveland, Ohio, na večer 17.aprila. Pripeljali smo se z busom. Na postaji nas je čakal sin, ki nas je odpeljal na hčerino stanovanje. Sprejeti smo bili z velikim veseljem, in, ko smo se malo pogovorili, je bilo treba iti k počitku.

Drugi dan dopoldne se odpravim, da posetim uredništvo Nove Dobe. Smeh urednika Terbovca se je slišal že ven na hodnik. On gotovo verjame izjavam zdravnikov, da je smeh dober za zdravje; pa bi rekel, da se mu tudi pozna. V uredništvu sem našel v konferenci urednika Terbovca, glavnega predsednika Roglja in pomožnega urednika Pechaverja. Ko sem vstopil, je bila konferenca na mah pretrgana, veselo smo se pozdravili in se pogovorili to in ono. Ko sem med drugim dejal, da še ne vem, kje bom prenočeval, se je Stanley Pechaver takoj ponudil, da mi preskrbi stanovanje, kar je tudi storil. Stanovanje je bilo zelo udobno in Stanleyu se zahvaljujem za naklonjenost in skrb.

Ko se mi je zdelo, da je moje grlo nekoliko zaprašeno, sem se podal v klet Slovenskega narodnega doma, da dobim primernih medicin za take neprilike. Po kratkem oddihu in okrepčilu, se začnem razgledovati po pivnici, nakar vprašam enega bartenderjev, kaj pomeni tista palica, ki visi konci bare. On mi odgovori, da s tisto palico so gonili bika, ki je bil izlicitiran za korist Slovenskega narodnega doma in ki je prinesel lepo vsoto v dotično svrho. Da se ne pozabi, je bilo določeno, da tista palica trajno visi konci bare. Tako so mi vsaj povedali, in ne vem, če je res ali ne. Poznali so me lahko po govorici, da sem Ribničan, pa so me morda hoteli spomniti na tistega pravljičnega ribniškega bika, ki so ga na vrvi vlekli na vrh zvonika, da bi popasel travo, ki je tam rastla. Naj bo kakor hoče, postrežba je bila dobra in razgovor je bil zabaven.

V nedeljo sem obiskoval prijatelje, kot Mr. in Mrs. Peter Kozan v Euclidu, Mr. in Mrs. Louis Zgonc in Mr. in Mrs. Joe Loushin. Povsod sem bil prijateljsko sprejet in gostoljubno postrežen. Po 25 letih sem se sešel tudi s prijateljem Andrejem Virtom, s katerim sva se pogovorila o marsičem iz najinih fantovskih časov. Tudi tam sem bil prav lepo postrežen. Hvala za prijaznost in postrežbo vsem skupaj. Posebej pa se soproga in jaz najlepše zahvaljujeva hčeri, zetu in sinom za vso postrežbo in darila. Poset Clevelanda bo obema ostal v lepem spominu. Toliko o tem.

Zdaj pa nekoliko o proslavi 40-letnice našega društva št. 30 ABZ, ki se bo vršila v nedeljo 24. maja. Po pripravah soditi, bo to ena največjih slovenskih prireditev, ki smo jih zadnje čase imeli v Chisholmu. Obeta se nam lep popoldanski program, zvečer pa sijajen banket. Predstavljeni in s častnimi znaki počaščeni bodo naši ustanovniki in naši glavni uradniki nam bodo povedali marsikaj lepega o naši Ameriški bratski zvezi. Naše društvo, ki je bilo pričeto s peščico članov, kakor vsako drugo, je tekom desetletij narastlo, da je danes po številu članov tretje največje društvo Ameriške bratske zveze. To pomeni, da je imelo društvo dobre ustanovitelje, pa tudi dobre člane in uradnike, ki so tekom desetletij nadaljevali od ustanovnikov započeto delo. Priznanje zaslužijo vsi.

Torej, člani in rojaki v Chisholmu ter v bližnji in daljni okolici, rezervirajte si nedeljo 24. maja za poset proslave 40-letnice našega društva. Zagotovim vas lahko že v naprej, da vam ne bo žal. Na svidenje!

Louis Ambrozich.

White Valley, Pa. — Dne 26. aprila se je vršila seja postojanke št. 25 JPO,SS v Claridgeu, Pa. Na tej seji je bilo sklenjeno, da se pismeno povabi vsa westmorelandska društva na prihodnjo sejo, ki se bo vršila v nedeljo 17. maja ob 4. uri popoldne v Claridgeu, Pa. Društva, ki bodo dobila ta vabila, so prošena, da jih vzamejo v pretres na svojih sejah in izvolijo enega, dva ali tri zastopnike, da se udeležijo gori omenjene seje. V listih čitamo, kako počenjajo z našimi rojaki po Gorenjskem ter drugod v Sloveniji in Jugoslaviji. Tu in tam kdo pravi, da ni vse res, kar se piše, toda kdo si bo kaj takega izmišljal! Dokazano je na primer, kako barbarsko Nemci postopajo s Poljaki ,torej ni vzroka misliti, da bi bil njih barbarizem kaj manjši med Slovenci, katere hočejo dobesedno iztrebiti in slovenske kraje naseliti s svojimi ljudmi iz Nemčije. Ti zatirani rojaki, ki bodo ostali še živi po zaključku vojne, bodo nujno potrebovali materialne pomoči, in edino mi ameriški Slovenci jim lahko vsaj nekoliko pomagamo. Tam bodo, oziroma so itak vsi reveži. V to svrho je torej treba, da zberemo čim večjo vsoto za to pomoč. Nobena, še tako velika vsota, ne bo pokrila njihovih potreb, toda vsaka tudi najmanjša pomoč bo dobrodošla.

Vsa tista društva, ki bodo poslala zastopnike na sejo, bodo objavljena v listih. Tukajšno društvo št. 232 SNPJ je prvo sklenilo, da prispeva $10.00 za postojanko št. 25 JPO,SS. Društvo št. 116 ABZ je to zadevo odložilo na prihodnjo sejo, ker je bila zadnjič bolj slaba udeležba. Na gori omenjeni seji bo tudi volitev stalnega odbora, ker sedanji odbor je samo začasen.

Rojaki tega okrožja so vabljeni, da se udeležijo javnega shoda, ki se bo vršil 31. maja ob dveh popoldne v Claridge, Pa. Nastopilo bo več govornikov, med njimi tudi brat Janko N. Rogelj iz Clevelanda. Dne 27. aprila je iz naše naselbine odšlo več fantov v armado, med njimi tudi brat Vencel Kosmač, član društva št. 116 ABZ; meseca maja pa odide v vojaško službo tudi njegov brat Joseph Kosmač, ki je tudi član društva št. 116 ABZ. Naj bi vse spremljala sreča in naj bi se vsi zdravi vrnili med nas!

Jurij Previc.

Eveleth, Minn. — Vsaka obletnica se obhaja samo enkrat. Tako so jo obhajali tudi člani našega društva št. 25 ABZ, ki so pri organizaciji že 40 let. Na seji dne 26. aprila so bili dotičnikom izročeni častni znaki. Teh slavljencev je sicer pri našem društvu 13, toda na sejo jih je prišlo le pet. Teh pet je društveni predsednik predstavil članstvu s primernim govorom, sestra podpredsednica Mrs. Verhovnik, pa jim je pripela častne znake na prsa. Imena teh odlikovancev so: Martin Škerjanc, Louis Kotnik, Matt Kožar, John Primožič in George Kotze. Videlo se je, da so bili ti "stari vojščaki" ponosni na izkazano jim čast, in mi smo ponosni nanje ter na dobro delo, katero so v preteklih desetletjih vršili za društvo in organizacijo. Vsi so bili tudi poklicani k besedi, po vrsti kot so zgoraj navedeni, in so se odzvali. Sobrat Martin Škerjanc nam je povedal marsikaj zanimivega od začetka organizacije in drugi so dodali to in ono. Nazadnje pa nam je v lepih besedah predstavil našo Ameriško bratsko zvezo brat George Kotze in želel vsakemu članu, tudi najmlajšemu, da bi dočakal to čast, namreč, da mu bo podeljen častni znak ob štiridesetletnici njegovega članstva. Pri tej priliki so tudi društveni uradniki čestitali slavljencem, meni, podpisanemu pa naj bo dovoljeno, da na tem mestu izrazim moje čestitke in želim slavljencem, da v zdravju in zadovoljstvu dočakajo ne samo zlati, ampak tudi demantni jubilej. Bratski pozdrav! — Za društvo št. 25 ABZ :

John R. Strah,
začasni zapisnikar.

St. Louis, Mo. — Člani društva Missouri Eagles, št. 87 ABZ, so vabljeni, da se polnoštevilno udeležijo prihodnje seje, ki se bo vršila v petek 8. maja zvečer v Slovenskem domu. Na naši zadnji seji je bilo poročano, da je več drugih slovenskih društev izrazilo željo, da bi skupno z našim priredila skupni slovenski piknik to poletje. Kot je bilo poročano so 14. februarja vsa tukajšnja slovenska društva priredila skupno veselico v korist Ameriškega rdečega križa. Na zadnji seji je bilo poročano, da je prireditev prinesla $223.25 čistega dobička, ki je bil poslan organizaciji Ameriškega rdečega križa, ki vrši v resnici plemenito in humanitarno delo.

V tem mesecu bo več naših članov obhajalo rojstne dneve. Dne 13. maja bo rojstni dan našega predsednika Louisa Praprotnika, Jr. Rojstni dan Henrya Bega bo tudi ta mesec. Frank Kodelja, Jr., član mladinskega oddelka, bo 22. maja izpolnil svoje 17. leto. Ne bo dolgo, ko bo stopil v vrste našega odraslega oddelka. Dne 24. maja bo obhajal rojstni dan Frank Kodelja, Sr., ki je bil več let predsednik našega društva, zdaj pa je blagajnik istega. Bil je kot delegat na večih konvencijah ABZ in je sploh mnogo dobrega storil za organizacijo. Vsem skupaj želim mnogo sreče ter še mnogo zdravih in zadovoljnih let.

Družina Lousha je pretekli teden izgubila hčerko Mary. Naše iskreno sožalje.

Dne 4. aprila je štorklja obdarovala z zalo deklico družino Louis Speck, Jr. Čestitke! Naše čestitke tudi Antonu Dreniku k njegovemu povišanju v narednika. Mnogi naši člani se pohvalno izražajo o njegovih slovenskih člankih, ki jih pošilja Novi Dobi.

Pa na svidenje na seji v petek 8. maja. — Za društvo št. 87 ABZ:

Emily Kodelja, zapisnikarica.

Ely, Minn. — Člani in članice društva Sv. Srca Jezusa, št. 2 ABZ, so vabljeni, da se polnoštevilno udeležijo prihodnje mesečne seje, ki se bo vršila v nedeljo 10. maja. Seja se bo vršila v zgornjih prostorih J. N. Doma in se bo pričela ob 7. uri zvečer. Članstvo našega društva naj bo tem potom opozorjeno, da bo ta seja nekaj posebnega, prva te vrste pri našem društvu. Na tej seji bodo namreč oddani častni znaki Zveze našim članom, ki so pri organizaciji že 40 let ali več, ki so torej pionirji našega društva in naše Zveze. Ti člani so: Nikolaj Arko, Matt Ballas, Frank Benko, Sr., Frank Champa, Frank Kožar, Peter Kerže, Sr., Martin Jakopic, Frank Pechek, Frank Terlep, John Zobetz, Sr., in Anton Golobich. Na seji je bilo tudi sklenjeno, da odda častne znake našim pionirjem sobrat Louis Champa, glavni blagajnik ABZ, ki je tudi član našega društva.

Torej, člani in članice, udeležite se te važne seje kar mogoče polnoštevilno in pokažite spoštovanje do naših pionirjev. Po seji bomo imeli nekoliko zabavnega programa. Sestre in bratje Shepel nam bodo zapeli nekaj lepih slovenskih popevk, ženske bodo servirale okusen prigrizek, mi moški bomo pa gasili. Na svidenje na seji 10. maja in skušajmo vpisati nekaj članov v mladinski oddelek, da prispevamo naš pošten del h kampanji. Bratski pozdrav! — Za društvo št. 2 ABZ:

Joseph L. Champa,
predsednik.

Euclid, O. — Tem potom pozivam člane in članice društva Napredek št. 132 ABZ, da se polnoštevilno udeležijo prihodnje seje, ki se bo vršila v petek 8. maja in se bo pričela točno ob pol osmih (7.30) zvečer. Ta seja bo nekaj posebnega zato je važno, da se je vsi člani udeležijo točno, to je ob določenem času. Na tej seji bo namreč dobil častni znak naš sobrat John Pritekel, Sr., ki je že nad 40 let član naše organizacije. Kot znano, je Ameriška bratska zveza izdala za take člane posebne častne znake. Pri tej priliki naj omenim, da je vsa družina sobrata Pritekla včlanjena v Ameriški bratski zvezi, in on je ponosen na to. Nedavno sem podpisani imel daljši razgovor z našim slavljencem in je bilo zanimivo poslušati o razmerah pred 40 leti. Žal, da ni mogoče vsega tega opisati. Štirideset let je dolga doba.

Torej, kot omenjeno, na seji 8. maja bo svečano izročen bratu Johnu Priteklu zvezin častni znak, zato naj bi se te seje udeležili vsi člani in članice, katerim je le mogoče. Tudi glavni predsednik Janko N. Rogelj in urednik Nove Dobe Anton J. Terbovec sta obljubila, da posetita to našo sejo. Istotako je obljubil priti na to sejo pomožni urednik in športni komisar Stanley Pechaver ali Little Stan. Po seji bomo imeli nekoliko domače zabave ,da nam bo slavnostni dogodek oddaje častnega znaka ostal v lepšem spominu. Bratski pozdrav in na svidenje! — Za društvo št. 132 ABZ:

John Tanko, tajnik.

Chisholm, Minn. — Ker se že dolgo nisem nič oglasila v Novi Dobi, se mi je nabralo precej gradiva. Najprej naj omenim, da je dobila naša tajnica, to je tajnica društva Sloga, št. 230 ABZ, iz glavnega urada za okoli $50 vojnih varčevalnih znamk, da jih razdeli med mladinske člane in članice, po 50 centov vrednosti za vsakega. Članice so torej prošene, da se kar mogoče polnoštevilno udeležijo prihodnje seje, ki se bo vršila v navadnih prostorih na večer 14. maja. Prečitani bodo trimesečni računi in poročano bo o splošnem napredku društva. Tiste članice, ki pozabljajo prihajati na seje, prosim, da vendar žrtvujejo tisto uro enkrat na mesec za svoje društvo. Zdaj tudi vreme ne more nobene zadržati. Kot predsednica bi tudi rada osebno poznala vse članice; torej pridimo enkrat skupaj vse.

Naše društvo je tudi kupilo vojni bond za $100. To je dobra investicija, obenem pa izraz patriotizma. Meseca aprila je odšlo od tukaj okrog 150 fantov k vojakom in za ta mesec jih je spet okrog 100 izbranih. Med njimi je največ jugoslovanskih imen. Slovenci in Jugoslovani tako prispevamo naš pošten del za obrambo demokracije. Naši fantje odhajajo k vojakom, kar nas bo ostalo doma, bomo pa kupovali vojne bonde in znamke, da bo Stric Sam imel dovolj denarja na rokah za financiranje vojne.

Naš glavni predsednik Janko N. Rogelj se mnogo trudi za uspeh Jugoslovanskega pomožnega odbora, slovenska sekcija, da se bo iz nabranega fonda moglo nekoliko pomagati našim nesrečnim bratom in sestram v starem kraju, ko bo vojna končana, če jih bo še kaj ostalo pri življenju. Članki sobrata Roglja so jako vzpodbudni in upam, da bodo uspešni. Tukaj pri nas se je nabralo že nekaj nad tri sto dolarjev v to svrho, in upam, da se bo še več. Pomlad je prišla končno tudi v Minnesoto in v mesecu aprilu smo imeli že do 70 stopinj gorkote. To kaže, da se bomo v kratkem hladili pod zelenimi brezami. Pozdrav vsemu članstvu Ameriške bratske zveze!

Frances Lukanich,
predsednica društ. št. 230 ABZ.

Chicago, Ill. — Dne 26. aprila ob eni uri zjutraj je bilo zelo živahno vrvenje okrog Golenkotove gostilne, kjer je bilo zbirališče vseh onih, ki so nameravali potovati v Indianapolis, Ind., kjer se je dopoldne vršila seja naše federacije, popoldne pa igra "Babilon."

Udeležencev se je toliko priglasilo, da je voznik moral iti z busom na svojo postajo po dodatne sedeže. Končno smo se vsi naložili, ter se pevajoč odpeljali proti jugovzhodu v 200 milj oddaljeni Indianapolis. Vreme je bilo lepo, vožnja zelo prijazna, in družba razigrano vesela. Gomilar je "vlekel" harmoniko, Golenko in njegova soproga sta servirala "kokošje" vložke, nekateri so točili pijačo, med vsem tem pa je največ posla imel naš kondukter, John Gottlieb, ki je neugnano mahal s kazalcem in najmanj stokrat preštel potnike —toda dvakrat ni enako naštel. Razume se, da je bil pevski zbor ne le glasan, pač pa tudi lepo ubran . . . Temu se ni čuditi, kajti petje sta vodila dobro znana "profesorja" Fajfar in Krapenc, in poleg tega zbijala šale vseskozi do glavnega mesta Indiane.

V Indianapolisu smo bili prijazno sprejeti od zastopnikov naših društev ter od drugih rojakov in rojakinj, ki so se že zbirali v dvorani ter pripravljali za nas okusen zajtrk, ki nam je zelo dobro teknil po peturni vožnji.

Nato se je zastopstvo društev federacije podalo v dvorano na sejo, kegljači pa na Deželanovo kegljišče, kjer se je vršila družabna tekma med Chicagom in Indianapolisom. O rezultatu bodo poročali drugi, kajti jaz sem bil na seji. Udeležba zastopstva je bila povoljna in seja konstruktivna. Podrobnosti o sklepih bodo v zapisniku, katerega priobčim pozneje. Omenim le to, da je konferenca poslala brzojavko izraza lojalnosti predsedniku Združenih držav Franklin Delano Rooseveltu, katera bo tudi v celoti priobčena v zapisniku.

Po seji je bilo servirano kosilo, ki je bilo tudi izvrstno pripravljeno.

Nato se je bilo treba pripraviti za popoldanski program. To je veljalo posebno za nas tiste Chicažane, ki smo predstavili petdejansko igro "Babilon."

Programovodja Znidaršič je najprej predstavil federacijskega predsednika Vranicharja, kateri je v daljšem in jedernatem govoru razložil pomen federacij in delovanje ABZ. Potem je bila predvajana igra, ki je, kot sem

(Dalje na 8. strani)

"NOVA DOBA"

GLASILO AMERIŠKE BRATSKE ZVEZE

Lastnina Ameriške bratske zveze

IZHAJA VSAKO SREDO

Cene oglasov po dogovoru

Naročnina za člane 72c letno; za nečlana $1.50; za inozemstvo $2

OFFICIAL ORGAN
of the
AMERICAN FRATERNAL UNION, Inc., Ely, Minn.

Owned and Published by the American Fraternal Union, Inc.

ISSUED EVERY WEDNESDAY

Subscription for members $.72 per year; nonmembers $1.50

Advertising rates on agreement

Naslov za vse, kar se tiče lista:
NOVA DOBA 6233 St. Clair Ave. Cleveland, O.

VOL. XVIII. ŠT. 18

NAJBOLJŠA INVESTICIJA

Najboljša investicija za naše prihranke so dandanes vojni bondi Zedinjenih držav. Za to investicijo stoji vsa naša republika z vsem svojim bogastvom in z vso svojo davčno močjo; tista republika, ki izdaja ameriške bankovce, ki so vedno bili in so danes najbolj zanesljivo plačilno sredstvo na svetu. Vojni bondi Zedinjenih držav imajo prav tako vrednost in garancijo kot jo imajo ameriški bankovci.

Boljši pa so vojni bondi od bankovcev zato, ker prinašajo obresti. Bankovci, spravljeni v predalu ali blagajni, ne prinašajo nikakih obresti. Res je, da bondov ne moremo rabiti na hitro roko za nakup raznih potrebščin, ker morajo biti stari vsaj dva meseca, predno jih moremo izmenjati za gotovino. To velja vsaj za bonde serije "E," ki so za investicije nas povprečnih ljudi s skromnimi dohodki najbolj primerni. Vsak čas, po preteku 60 dni po nakupu pa se more te bonde zamenjati za gotovino, ako je potrebno. Bondi dozorijo v desetih letih in v tem času je njihova vrednost narasla za polno četrtino. Na primer vojni bond, za katerega smo plačali $75.00 in ki se glasi na $100.00, bo ob dozoritvi vreden polnih sto dolarjev. To pomeni, da bodo natekle obresti znesle 25 dolarjev. Seveda, kdor bo prisiljen svoj bond vnovčiti že po enem letu ali po petih letih, bo pač sorazmerno prejel manj obresti.

Potom bondov si vlada izposojuje od prebivalstva denar, potreben za financiranje vojnih potreb, in ga tudi obrestuje. Varna in obrestonosna investicija prihrankov je s temi bondi omogočena tudi tako zvanim malim ljudem, ker vojni bond najnižje nominelne vrednosti je mogoče kupiti za $18.75, in ta bond bo v desetih letih vreden 25 dolarjev. Varčevanje pa je dalje omogočeno tudi ljudem z manjšimi prihranki potom nakupa vojnih varčevalnih znamk, katere se, ko dosežejo vsoto $18.75, zamenjajo za bond. Znamke ne prinašajo obresti, ampak samo bondi.

Varčevanje je nam vsem potrebno; o tem ne more biti nikakega dvoma. Prišel bo čas, ko ne bo zaslužka ali bodo zaslužki manjši; morda vsled starosti ali bolezni ne bomo mogli več delati in služiti. Za take čase naj bi imel vsak nekaj prihrankov na strani. To je pametno, previdno in patriotično.

Naši ljudje, posebno priseljenci, so v splošnem varčni in ne razmetavajo denarja po nepotrebnem. Tu rojena mladina, ki nima takih trdih izkušenj za seboj, pa je po navadi nekoliko bolj lahkomiselna. Tem mladim ljudem, ki delajo in prilično dobro služijo, naj bi skušali starši predočiti, kako važno je, da se privadijo varčevanja. Nagovorili naj bi jih, da redno investirajo nekaj zaslužkov v vojne bonde. Otroke pa naj bi navadili varčevanja potom varčevalnih vojnih znamk. Ko otroci odrastejo, bodo staršem hvaležni za dober nauk.

Vojni bondi bi mogli izgubiti svojo vrednost edino v primeru, da bi bila naša dežela premagana, podjarmljena in zasužnjena. V takem primeru pa bi izgubili vrednost tudi ameriški bankovci, prihranki na bankah in v nepremičninah. Saj vemo, da so Nemci premaganim narodom odvzeli ne samo denar, prihranke na bankah, živila in drugo premično lastnino, ampak tudi njihove hiše in posestva. Ako bi bila Amerika premagana in zasužnjena, bilo bi izgubljeno vse. Toda Amerika ne bo premagana. Amerika bo v tej vojni zmagovita, kakor je bila v vseh prejšnjih. Edino vprašanje je, koliko časa bo vzelo, da izide ta dežela zmagovalna iz te vojne. In gotovo je, da ne bo odnehala, dokler ne bo zmaga Amerike in njenih zaveznikov popolna. Ni dvoma, da bodo za dosego te zmage potrebne še mnoge žrtve, toda doprinesli jih bomo. Gre se za eksistenco nas vseh, zato nam ne sme biti nobena žrtev prevelika. In investiranje naših prihrankov v obresti prinašajoče obveznice Zedinjenih držav ni nikaka žrtev, ampak privilegij. Ako na drug način ne moremo pomagati Ameriki k zmagi, dajmo ji v to svrho vsaj naše prihranke na razpolago. Vrnila nam jih bo pošteno in z obrestmi. Nobena banka na svetu ni bolj poštena in varna kot je zakladnica Zedinjenih držav.

Druga najboljša investicija za nas je članstvo v Ameriški bratski zvezi ali v kateri drugi dobri podporni organizaciji. Prispevki, ki jih plačujemo podporni organizaciji, so dobra investicija za nas in za naše otroke. Član Ameriške bratske zveze, ki še nima svojih mladoletnih otrok vpisanih v našo organizacijo, naj jih vpiše brez odlašanja. Vsak naj pomaga, da bo naša kampanja za povečanje našega mladinskega oddelka uspešna. Naše investicije v podporni organizaciji in investicije v vojnih obveznicah Zedinjenih držav naj kažejo svetu, da smo pametni in dobri državljani.

Dosedanji uspehi mladinske kampanje narodne sloge

Meseca aprila je v mladinski oddelek pristopilo 85 novih članov. To je natančno toliko, kolikor jih je pristopilo v prvih dveh mesecih tega leta, januarja in februarja, in 20 več kot jih je pristopilo meseca marca. Sedanje kampanje se je do zdaj udeležilo 83 društev, dočim od 100 društev še ni nobenega glasu, dasiravno je ena tretjina tega leta že za nami.

Med aktivnimi društvi najdemo spet ista društva, ki so bila aktivna v vseh prejšnjih kampanjah, med neaktivnimi pa tista, ki se tudi v prejšnjih kampanjah niso zmenila za stvar. Med slednjimi je veliko takih, ki se nahajajo v krajih, kjer so prilike za pridobitev novih mladinskih članov še vedno ugodne, a ni nikogar, ki bi jih izrabil. In med temi slednjimi je tudi veliko takih, ki imajo svoje društvene blagajne prazne, nočejo pa ničesar storiti, da bi se finančno opomogli. V sedanji kampanji ima prav VSAKO društvo priliko, da dobi prvo nagrado v znesku $100.00, samo ako se hoče potruditi. Koliko izmed vas, ki še niste ničesar storili za porast svojega društva in Zveze, je že skušalo prodati en mladinski certifikat za 15 centov na mesec? Ali ste svojemu sodelavcu, prijatelju, sosedu in znancu, pa naj bo že katere koli narodnosti, že kedaj omenili, da svojega otroka pri nas lahko zavaruje za maksimalno vsoto $450.00 za samo 15 centov na mesec? Ne, niste, pa vendar vidite agente hoditi v njegovo hišo, ki pobirajo po 15 centov NA TEDEN za otrokovo zavarovalnino! Ena dobra beseda pri taki priliki bi veliko zalegla.*

"Liderji" v sedanji kampanji so sledeča društva:

Št. društva:	*Sedež društva:*	*Število novih članov:*
190	*Butte, Montana*	*15*
132	*Euclid, Ohio*	*11*
70	*Chicago, Ill.*	*10*
43	*E. Helena, Montana*	*8*
202	*Rock Springs, Wyo.*	*8*
1	*Ely, Minnesota*	*7*
142	*Anaconda, Montana*	*7*
232	*Meadowlands, Pa.*	*7*
16	*Johnstown, Pa.*	*6*
25	*Eveleth, Minnesota*	*6*

ANTON ZBAŠNIK, glavni tajnik.

VSAK PO SVOJE

(Nadaljevanje s 1. strani)

pila iz avtomobila in prebredla plitvo blato do suhega sveta, je odgovorila, da si ni marala zamazati svoje nove obleke; rajši je čakala devet ur. Ženska zna trpeti za lepoto.

*

Odnošaji Zedinjenih držav napram inozemstvu se te čase hitro izpreminjajo. V teku enega tedna smo ukinili pošiljatve živeža v neokupirano Francijo in pričeli pošiljati bombe v Tokio.

*

General Draža Mihajlovič je praktičen Jugoslovan. Kadar potrebuje motorna vozila ali tanke, jih njegovi četniki enostavno zaplenijo prijateljem Italijanom; pri tem navadno ujamejo tudi nekaj italijanskih vojakov. Motorizirana živina pa ne živi od trave, ampak od gasolina, in tega dobi Mihajlovič s tem, da italijanske ujetnike zamenjuje za določene količine gasolina. Za navadnega vojaka zahteva toliko in toliko litrov gasolina, za nižjega častnika nekaj več, za generala pa kar poln sod. Kaj bi Mihajlovič z ujetimi Italijani? Samo jedli bi in stražiti bi jih bilo treba. Ampak gasolin, to je božja kapljica!

*

V mestno bolnišnico v Los Angelesu je prišla iskat pomoči neka Letha Mooney, in je na listek papirja zapisala, da ne more govoriti, ker da ji manjka konec jezika. Dostavila je, da ga ji je v nekem gostilniškem prepiru odgriznila madama Lollipop. V tem je dokaz, kako zdravo je držati jezik za zobmi.

*

Američani smo bili do sedanje vojne kot razvajeni otroci. Vse smo dobili, kar smo si poželeli. Zdaj pa smo začeli hoditi v šolo, kjer nas bo naša razvajenost minila, in se bomo morali zadovoljiti s tistim, kar bomo dobili. In je kar čudovito, kako hitro odraščamo otroški dobi in postajamo možaki.

*

O kakem dobrem sosedstvu med Zedinjenimi državami in Japonsko ni več govora, in je dovolj vzroka za to. Celo pes je hud, če ga kdo moti pri jedi. Pa vsi vemo, kako so Japonci prišli 7. decembra z bombami v poset nad Havaj prav ob času zajtrka, in nedavno so Američani vrnili Japoncem poset s sličnimi nebratskimi pozdravi lepo pomladansko opoldne. Tako je bil Američanom pokvarjen zajtrk, Japoncem pa kosilo.

*

V Flushingu, N. Y., je sodnik Henry A. Soffer, ki je imel na rokah neko pasjo pravdo, razsodil, da psom, ki nimajo zob, ni treba nositi nagobčnikov. Tudi pes pride do svoje pravice, kadar je dovolj star.

*

Predsednik Roosevelt je pretekli teden dejal, da noben državljan ne bi smel zaslužiti več kot 25 tisoč dolarjev na leto. Hvala bogovom, da mi še ne spadamo v vrste tistih grešnikov in še dolgo ne bomo.

*

V sedemnajstih vzhodnih državah bodo po 15. maju pričeli gasolin prodajati po naprstnikih. Kdor se bo predaleč zavozil s svojim avtomobilom, bo moral peš domov. Celo v našo sosedno državo Pennsylvanijo, ki ima tako idealne ceste, bo prišla gasolinska suša. For the duration ne bomo več hodili tja na piknike. In tamkajšnji rojaki, če bodo še navdušeni za piknike, jih bodo morali prirejati kar na domačih dvoriščih ali na praznih mestnih lotih. Sicer pa jim mi v državi Ohio ne smemo preveč korenčka strgati, ker predno bodo pikniki zreli, lahko tudi nas doseže gasolinska suša. War is hell.

A. J. T.

DRUŠTVENE IN DRUGE SLOVENSKE VESTI

(Nadaljevanje s 1. strani)

pa je bila lanskega decembra naša republika potegnjena v vojno, si je izposloval premestitev v ameriško armado, in komaj čaka, da dobi priliko s kroglami letalskih topov pozdraviti nazifašistične pošasti. Med drugim je povedal, da je ameriška armadna služba izmed vseh treh njemu znanih najboljša, in pa, da ga tovariši v njegovem oddelku, ki težko izgovarjajo ime Bricelj, kličejo Blitzkrieg.

*

Clevelandski župan Frank J. Lausche je sprožil idejo, da se v središču mesta na tako zvanem Public Square zgradi "vojni center," kjer bodo na posebnih ploščah napisana imena Clevelandčanov, ki služijo v vojnih silah Zedinjenih držav, kjer bodo izobešene zastave vseh držav, ki so v sedanji svetovni vojni na strani Zedinjenih držav, in kjer bo nameščen mestni informacijski urad. Zgradba vojnega centra bo stala kakih 15 tisoč dolarjev in določeno je, da se ta vsota zbere potom prostovoljnih prispevkov. Za kampanjo med clevelandskimi Slovenci sta se zavzela lokalna dnevnika Enakopravnost in Ameriška domovina, ki zbirata prispevke v to svrho.

Konci meseca aprila je cestna železnica v Clevelandu, Ohio, prešla v mestno last za odkupno ceno 17 in pol milijona dolarjev. Zanimivo je, da je boj za prevzem cestne železnice v mestno last in upravo začel že pred nekako štiridesetimi leti takratni župan Johnson, ki je bil smatran za enega najboljših županov, katerega je mesto kdaj imelo. Takrat so bili Slovenci v Clevelandu še primeroma mladi priseljenci, toda pred dnevi, ko je cestna železnica res prešla v mestno last, jo je plačal s čekom za 17 in pol milijona dolarjev clevelandski župan slovenskega rodu, Frank Lausche.

SPLOŠNI TEDENSKI PREGLED

(Nadaljevanje s 1. strani)

javil, da bo Rusija nadaljevala z bojem, dokler ne bodo osvobojene nazifašističnega jarma Ukrajina, Bela Rusija, Litvinska, Estonija, Karelija in Moldavija. Poudaril je, da moč Rusije narašča, medtem ko moč Nemčije pada. Uničevanje nemških napadalcev se mora nadaljevati neusmiljeno tako na fronti kot za hrbtom sovražnika. Stalin je omenil tudi prijateljsko zavezništvo Amerike in Anglije, ki pošiljata Rusiji vedno večjo pomoč.

NACIJSKI POSVET

Pretekli teden sta se v Salzburgu v Avstriji sešla diktatorja Hitler in Mussolini, da se posvetujeta o situaciji in nadaljni vojni strategiji. Konference so se udeležili tudi vojaški in diplomatski zastopniki Nemčije in Italije.

KJE BO ODLOČITEV?

Ted Genock, fotograf za Paramount Newsreel, ki je od leta 1939 s svojo kamero vedno na poti in je bil skoro na vseh frontah, se je pred par dnevi vrnil v New York na kratek oddih. V razgovoru s časnikarji je izjavil, da po njegovem mnenju na Pacifiku za enkrat še ni izgledov za večje zmage zaveznikov. Avstralija ima že veliko ameriško in avstralsko bojno silo ,toda treba bo večje, predno bo mogoče pričeti z resno ofenzivo. Po njegovem mnenju bo morda odločitev padla na obali Črnega morja, če Rusi poženejo Nemce s Krima.

MANJ GOVORJENJA

Vojni in mornariški department v Washingtonu sta svojim uradnikom izdala ukaze, da morajo biti v bodoče bolj molčeči z ozirom na vojne operacije. Marsikako navidezno nedolžno poročilo da lahko koristi sovražniku.

KAMPANJA

S prvim majem se je po vsej deželi pričela obsežna kampanja za večje nakupe vojnih bondov in znamk. Prostovoljni kampanjski delavci gredo od hiše do hiše in skušajo izposlovati od prebivalstva obljube, da redno vsak mesec investira 10 odstotkov svojih dohodkov v vojne bonde in znamke.

DOBRA PRODUKCIJA

Kongresni odbor, ki preiskuje razvoj produkcije vojnih industrij ,je pronašel, da produkcija zelo dobro napreduje, toda neče tega preveč razglašati, da se tempo produkcije ne zmanjša. Tudi brzina gradnje novih ladij se dviga z vsakim dnem, toda se mora dvigniti še mnogo višje, da bo odtehtala izgube na morju in zadostila vedno večjim zahtevam pomorske transportacije.

ZASEŽENE TOVARNE

Vlada je nedavno zasegla tovarne Brewster Co. in poverila režijo istih mornariškemu departmentu. V dotičnih tovarnah se izdelujejo deli bojnih letal, in preiskava je odkrila obširno sabotažo. V tovarnah je bilo zaposlenih večje število Nemcev.

LIST USTAVLJEN

Poštne oblasti so začasno odvzele pravico razpošiljanja po pošti tedniku Philadelphia Herald, ki je tiskan deloma v angleškem, večinoma pa v nemškem jeziku. Izdajatelji lista so obtoženi nacijske in protiameriške propagande. Zaslišanje je določeno za 14. maja. To je že drugi list, kateremu je bila začasno odvzeta pravica pošiljanja po pošti; prvi je bil tednik pridigarja Coughlina, Social Justice.

ŽRTVE TORNADOV

Pretekli teden so divjali tornadi v raznih krajih držav Colorado, Kansas, North Dakota, Oklahoma in Texas. Kolikor je dosedaj ugotovljeno, je bilo v teh viharjih 121 oseb ubitih in več sto poškodovanih. Materialna škoda pa sega v milijone dolarjev. Najhuje prizadeto je bilo mestece Pryor v Oklahomi, kjer je bilo 92 oseb ubitih in nad 300 poškodovanih.

K DNEVU MATER

(Nadaljevanje s 1. strani)

Sr., John Lukich, Agnes Gabrian, Apolonija Hodnik, John Hočevar in Joe Uzelac. Elizabeth Cestnik 25 centov.

Hvala! Upam, da je to šele začetek. Potreba je velika in naši dobri rojaki v Red Lodge bodo še posegli v svoje žepe, ko pride čas za to, ko se bodo naši ljudje onkraj morja vračali na svoje domove.

Potem pride pismo od brata Johna Ureka iz Omahe, Nebraska. Priložena je denarna nakaznica za $17.00. Darovali so sledeči: Po $3.00: Joe Weiss; po $2.00: John Urek in Floyd Virant; po $1.00: Peter Brodarich, Anton Intihar, John Šutelj, John Urich, John Dolnar, Frank Žitnik, Anton Radanovich in Anna Dittrich; po 50 centov: Charles Brodarich, M. Ostrovnich, Mike Mravenec in Joe Cretas. — Hvala! — Prijatelj Urek mi piše: "Upam, da bom imel še priliko, da bom nabral denarne prispevke za naše trpeče brate in sestre onkraj morja." Tako se govori, John, le potrudite se, to je res plemenito delo, ko pomagaš nesrečnim in zasužnjenim v domovini.

Posebnega priznanja in upoštevanja je vredna slovenska naselbina Pueblo, Colorado. Slišali smo in videli imena naših društev in posameznikov, kako so prispevali? Tako se bi morala organizirati vsaka slovenska naselbina v Ameriki. Najprisrčnejša zahvala odbornikom lokalnega odbora in vsem onim, ki so pomagali. To je dokaz, da kjer je volja, tam se najdejo tudi poti po katerih se doseže cilj.

Slovenci in Slovenke po širni Ameriki! Naši ljudje imajo danes denar ter so tudi pripravljeni, da bi dali. Toda če ni nikogar v naselbini, da bi jih vprašal za denarne prispevke za JPO,SS, tudi prispevkov ni. Spomnite se besed stare matere, ki v sanjah prosi krulte: zganite se in delajte in dajte in pomagajte; posebno ve ameriške Slovenke, pokažite, da imate sočutje z materami v domovini.

Remember Pearl Harbor! Buy U. S. War Savings Bonds!

AMERIŠKA BRATSKA ZVEZA

Ustanovljena 18. julija 1898
GLAVNI URAD: ELY, MINNESOTA

GLAVNI ODBOR

IZVRŠEVALNI ODSEK:

Predsednik: J. N. Rogelj ..... 6208 Schade Ave., Cleveland, Ohio
1. podpredsednik: Frank Okoren ..... 4759 Pearl St., Denver, Colo.
2. podpredsednik: P. J. Oblock ..... RD No. 1, Box 506, Turtle Creek, Pa.
3. podpredsednik: Joseph Kovach ..... 132 East White St., Ely, Minn.
4. podpredsednik: Anton Krapenc ..... 1636 W. 21 Pl., Chicago, Ill.
5. podpredsednik: Joseph Sneler ..... 5237 Carnegie Ave., Pittsburgh, Pa.
6. podpredsednica: Mary Predovich ..... 2300 Yew St., Butte, Mont.
Tajnik: Anton Zbašnik ..... AFU Bldg., Ely, Minn.
Pomožni tajnik: Frank Tomsich, Jr. ..... AFU Bldg., Ely, Minn.
Blagajnik: Louis Champa ..... Ely, Minnesota
Vrhovni zdravnik: Dr. F. J. Arch ..... 618 Chestnut St., Pittsburgh, Pa.
Urednik-upravnik glasila: A. J. Terbovec ..... 6233 St. Clair Ave., Cleveland, O.

NADZORNI ODSEK:

Predsednik: John Kumse ..... 1735 E. 33 St., Lorain, Ohio
1. nadzornik: F. E. Vranichar ..... 1312 N. Center St., Joliet, Ill.
2. nadzornik: Matt Anzelc ..... Box 12, Aurora, Minn.
3. nadzornik: Andrew Milavec, Jr. ..... Box 31, Meadowlands, Pa.
4. nadzornik: F. J. Kress ..... 218—57 St., Pittsburgh, Pa.

FINANČNI ODSEK:

J. N. Rogelj ..... 6208 Schade Ave., Cleveland, Ohio
Anton Zbašnik, tajnik ..... AFU Bldg., Ely, Minn.
John Kumše ..... 1735 E. 33rd St., Lorain, Ohio
Frank E. Vranichar ..... 1312 N. Center St., Joliet, Ill.
Andrew Milavec, Jr. ..... Box 31, Meadowlands, Pa.

GLAVNI POROTNI ODBOR:

Predsednik: Anton Okolish ..... 1078 Liberty Ave., Barberton, Ohio
1. porotnik: Frank Mikec ..... Box 46, Strabane, Pa.
2. porotnica: Rose Svetich ..... Ely, Minnesota
3. porotnik: Steve Mauser ..... 4627 Logan St., Denver, Colo.
4. porotnik: Ignac Zajc ..... 683 Onderdonk Ave., Brooklyn, N. Y.

Nagrade v gotovini

ZA NOVOPRIDOBLJENE ČLANE ODRASLEGA IN MLADINSKEGA ODDELKA DAJE AMERIŠKA BRATSKA ZVEZA NAGRADE V GOTOVINI

Za novopridobljene člane odraslega oddelka so predlagatelji deležni sledečih nagrad:

za člana, ki se zavaruje za $250.00 smrtnine, $1.25 nagrade;
za člana, ki se zavaruje za $500.00 smrtnine, $2.00 nagrade;
za člana, ki se zavaruje za $1,000.00 smrtnine, $4.00 nagrade;
za člana, ki se zavaruje za $1,500.00 smrtnine, $5.00 nagrade;
za člana, ki se zavaruje za $2,000.00 smrtnine, $6.00 nagrade;
za člana, ki se zavaruje za $3.000.00 smrtnine, $8.00 nagrade.

Te nagrade so izplačane šele potem, ko so bili za nove člane plačani trije mesečni asesmenti.

* * *

Za novopridobljene člane mladinskega oddelka plača Ameriška bratska zveza sledeče redne nagrade:

za člana načrta "JA" — $0.50;
za člana načrta "JB" — $2.00;
za člana načrta "JC," s $500.00 zavarovalnine — $2.00;
za člana načrta "JC," s $1,000.00 zavarovalnine — $3.00;
za člana načrta "JD" z $250.00 zavarovalnine — $1.00;
za člana načrta "JD" s $500.00 zavarovalnine — $2.00;
za člana načrta "JD" s $1,000.00 zavarovalnine — $3.00.

Tekom kampanje, ki bo trajala do konca leta 1942, plača Zveza za vsakega novopridobljenega člana mladinskega oddelka 50 centov več kot znašajo prej navedene redne nagrade.

Poleg tega je določenih še pet posebnih nagrad v gotovini, in sicer 100, 50, 25 in 10 dolarjev, katere bodo nakazane društvom, ki bodo tekom kampanje pridobila največ novih mladinskih članov.

Vse nagrade, v zvezi s kampanjo mladinskega oddelka, bodo izplačane po zaključku kampanje.

FOR DEFENSE BUY UNITED STATES DEFENSE SAVINGS BONDS AND STAMPS

New Era ENGLISH SECTION OF Official Organ of the American Fraternal Union. Nova Doba

AMPLIFYING THE VOICE OF THE ENGLISH SPEAKING MEMBERS

Mother's Day May 10th

Mothers will occupy the limelight this Sunday, May 10, when the Nation takes time out to pay homage and tribute to her in the annual Mother's Day observance. This day comes each year on the second Sunday in May.

This is the day when daughters and sons, yes, and even daddy, too, pay particular attention to mother's happiness. They will endeavor in some way to make up for all the cares and worries they caused Mom throughout the year. They'll do little but impressive things to show her just how much she really is appreciated in the household. Perhaps they will shower her with little gifts. Maybe daughter will insist this is "Ma's Day Off" and do the many chores of the day in her stead—this is, if Ma doesn't object too strenuously as she is apt to do.

This year this beautiful day of recognition will be celebrated in a more serious vein. For many mothers—with special emphasis on those with large families—who have sons serving the armed forces of the United States will undoubtedly receive wires from all parts of the globe. Most of them will carry this brief message, in effect: "Dear Mom—Taking time out to send you all my love and wishing you the best of everything on this Mother's Day and your day. — Your son, Private—."

Mothers would be very happy to receive such messages from their boys. A message like that would probably cause a flickering of eyelashes. A tear may dim her eyes as she recalls the day her son was born. The day he had the measles; the day he started to school; the day she spanked him for playing some little prank; the day he graduated from high school and college; the day he married—the day he joined the armed forces. How wonderful he looked in his uniform! He was going out to fight to preserve our freedom! After reviewing his span of life, she is thrilled when realization comes that she has helped him to become a good citizen of his country. Though she suffers great anxiety over his safety, she is proud that he is doing his part to defeat our Axis enemies and thus insure our future liberty besides doing his part to liberate enslaved peoples in other lands.

In many of Uncle Sam's army camps, boys—now men—will be sitting in their barracks thinking about their mothers, and wishing they could be with her on this day. Wishing, perhaps, they could have a slab of ma's good apple pie.

In some homes, there will be proud tears shed. Tears of pride will fall without shame for those sons who have already made the supreme sacrifice for their country. Perhaps a spiritual message will be sent. A message that should read softly and tenderly: "Dear Mom— Do not be sad. Do not cry because I do not come back. We have sacrificed ourselves for our future young men and women for our country; So that you and many like you will be able to live the life we Americans love and cherish above all. I have done my part. My only regret is that I could not live to see the job completed. But there are many others like me who are taking my place. Be happy, Mom, and rest assured that we shall win!"

If we all looked across the span of the oceans and looked upon the ruins of great Nations tumbled to defeat by tyrany by the Axis, the sadness in our hearts would be swiftly transformed to a feeling of raging anger.

Trodden by arrogant enemies, a free people have been viciously enslaved. Jugoslavia—birthplace of many of our parents—is a bitter example of what has happened to axis-defeated Nations. Treacherous axis soldiers did not stop at mere persecution. For they were cold-blooded, without any sentimental feeling. Everyone who stood in their way and even those who didn't were submerged in a blood of terrible persecution. Mothers, fathers, baby children, were either killed outright, or, died in the terrible agony of hunger.

We in America cannot let this happen here.

So on this day—dedicated to our mothers—and all mothers in the land—let us rededicate ourselves to the preservation of our ideals of liberty and a free people by working harder in this War for Survival to free the world from the fanatical Axis octopus and restore everlasting peace.

A most appropriate gift for your mother on this day is a U. S. War Bond! Buy them as often and as many as you can!

BASEBALL NOTICE

All lodges interested in carrying on with the AFU baseball league of Cleveland are requested to have their athletic representative present at a meeting to be held Friday night, May 15th at East 152nd street Recreation alleys at 7:30 p. m. Officials of the league are asked to be present in order that business affairs of last year may be officially closed and a new season inaugurated.

Stanley Pechaver, Athletic Commissioner

Billions for Allied victory . . . not one for tribute to dictators? There is only one answer: Buy U. S. Defense Bonds and Stamps.

Bonds or bondage? Buy U. S. Savings Bonds.

FOR VICTORY Buy UNITED STATES DEFENSE BONDS • STAMPS

Serving Uncle Sam's Armed Forces

Edward Hudale

Rudolph Hudale

Cuts purchased and paid for by Martin Hudale.

Braddock, Pa. — Among proudest daddy's in the Nation is Martin Hudale, for many years secretary of Lodge 31, AFU in Braddock, Pa., and many times delegate to quadrenniel conventions of our society, including the 1940 event in Waukegan, Ill. For he has two strapping young sons doing their bit in the service of their country.

Depicted above, they are Rudolph Hudale, and Corporal Edward Hudale. Rudolph enlisted in the service June 1st, 1941. At present he is stationed in Washington, D. C., our Nation's Capital, where he is serving as chauffeur. He is already adorned with a star, and there is no question he will receive other promotions in rank soon.

Corporal Edward Hudale enlisted with the air corps Oct. 11, 1941. He is now located in the office of the air corps at Jacksonville, Florida. Eddie has the distinction of being the first chairman of the First National Juvenile Convention of our AFU held at Ely, Minn., in 1935. Maturing considerably since then, Corporal Eddie is also destined to go places in the service of our Nation.

Lodge No. 2 Honors Vets May 10th

Ely, Minn. — Members of Lodge No. 2 AFU, are invited to attend the next meeting which will be held Sunday, May 10, in the Jugoslav National Home at 7 p. m. Members are reminded that something very special — first event of its kind — will be held at this coming meeting.

At this meeting, honorary emblems will be presented to those who have been members of our AFU for 40 years or more; who have also been pioneers of our lodge, and also of our Union.

These members are: Nikolaj Arko, Matt Ballas, Frank Benko, Sr., Frank Champa, Frank Kozar, Peter Kerze, Sr., Martin Jakopic, Frank Pechek, Frank Terlep, John Zobetz, Sr., and Anton Golobich. Our members decided that our Supreme Treasurer, Bro. Louis Champa, Sr., who is also a member of our lodge, will present these honorary emblems to the pioneers.

Therefore members, make every effort to attend this very important meeting and show your high esteem of our pioneers. Following the meeting we will have a splendid program and party. The Shepel Sisters and their brother will render several Slovene songs; the ladies will serve an excellent lunch, and we men will quench our thirst. We will be seeing you May 10 and we hope that we will also have some new juvenile members enrolled into our lodge at this session so that we can contribute and show outstanding work in this 1942 campaign. Fraternal regards. For Lodge No. 2, AFU.

Joseph L. Champa, president.

Western Pennsylvania Federation of AFU lodges in conjunction with Lodge 149, Strabane, Pa., will commemorate American Fraternal Union Day with a picnic at Drenik's Park, Sunday, July 4th, 1942.

Show Patriotism

News From No. 230

Chisholm, Minn. — As I haven't written to Nova Doba for a long time, the amount of news material has accumulated and I find it necessary to present it to you here. First of all, I'd like to report that our secretary of Lodge No. 230, AFU., has received about $50 in U. S. War Stamps from the Home Office, and is distributing them to our juvenile members according to schedule which provides 50-cents worth of these stamps for every juvenile member of our lodge.

Members are urged to make every effort to attend the next meeting which will be held in regular quarters the evening of May 14th. The three-month financial report will be read and other matters important to the progress of the lodge will be discussed. Those members who forget to attend the meeting I urge to please make an effort to attend at least this one meeting each month. Now, too, the weather can't prevent anyone from attending. The president would like to know individual members more personally, too, so let's all get together at least this once.

Our lodge has purchased a $100.00 War Bond. This is a good investment and indicates patriotism of our members. During the month of April about 150 young men were enlisted into the U. S. Army, and this month about 100 more are expected to go. Among those leaving, most bear Jugoslav names. Slovenes and Jugoslavs are contributing outstanding work for our democratic form of government. Our young men are going to the army and those of us remaining at home will buy war bonds and stamps so that Uncle Sam will have plenty of money on hand to finance this war.

Frances Lukanich, pres.
Lodge 230, AFU.

Event Scheduled Friday

Will Fete Pioneer

Euclid, O. — All members of Lodge 132, AFU, are urged to attend our next meeting Friday, May 8th, promptly at 7:30 p. m. At this meeting there will be something special for all members, and that is why it is important that every member be present at that time.

Honored at this meeting will be our Bro. John Pritekel, Sr., who has been a member of our AFU for over 40 years. He will be presented with an honorary emblem in honor of his fine service. As is known, our American Fraternal Union is awarding these honorary medals to the 40-year veterans in honor of their long loyal service to the society.

The entire Pritekel family is enrolled in the AFU, and our honored member, Bro. Pritekel, is very proud of this. Recently I talked with our honored member and it was interesting to hear his story of these past 40 years. It would be worthwhile to publish his account in the paper, but space and time do not permit. 40 years is certainly a long era of time.

Then, as we mentioned, at the meeting, May 8, Bro. John Pritekel will receive his honorary emblem with impressive ceremony. That is why every member who can possibly do so, is asked to make every effort to be present. Too, our Supreme President, Bro. J. N. Rogelj, and our Editor-Manager of Nova Doba, Bro. A. J. Terbovec, have promised to be present. Also promising to be present was our athletic commissioner, Bro. Stanley Pechaver, (Little Stan). Following the meeting we will have entertainment and refreshments, so that this day of the awarding of honorary emblems to our honored member, Bro. Pritekel, will remain forever an outstanding event of our lodge, and will always remain a very pleasant memory. Fraternal regards to all, and will be seeing you Friday evening May 8 at 7:30 p. m. For Lodge 132, AFU,

John Tanko, secretary.

Colorado Federation of AFU lodges will meet Sunday, May 24th in Canon City, Colo.

40th Anniversary of Lodge 30, AFU, Chisholm, Minn., will be commemorated with a banquet Sunday, May 24th.

"Buckle down—to work for Uncle Sam"

BEFORE washing a garment, remove breakable buttons and buckles. Pearl buttons or jeweled buckles haven't the stamina to face washing machines or hard scrubbing. Broken or missing buttons can ruin a costume, or, if unmatchable, necessitate the purchase of a new set.

Then put the money saved into U. S. SAVINGS STAMPS—to help button up Hitler! Every pay check should be budgeted to include generous help for Uncle Sam.

1942 Juvenile Campaign Progress Report

During the month of April, 85 new juvenile members were enrolled in the 1942 Juvenile Campaign for new members. This is as much as was enrolled during the first two months of the campaign in January and February; and 20 more than were enrolled in March. At the present time 83 lodges are actively participating in the campaign, leaving 100 lodges from whom no response has been received.

This report came from the Supreme Secretary, Bro. Anton Zbasnik, who herewith makes several suggestions and recommendations.

Among active lodges are those who have been active in past campaigns. Among the inactive lodges are many located at various distant points where opportunity to enroll more new members still exists, but apparently no one has taken the initiative and opportunity to enroll them.

Then, there are many inactive lodges with empty treasuries who, it appears, make no attempt to take advantage of the campaign awards to replenish their financial situation.

In this campaign, every individual lodge, no matter how large or how small has equal opportunity to win the $100 first prize award for the enrollment of the highest number of new members during this 1942 campaign year.—This can be done only if they want to work.

How many are there among you that have never worked for the lodge and organization by trying to enroll new juvenile members under the 15-cents assessment payment per month plan? Did you ever discuss with your fellow employees, your friends, neighbors, and acquaintances, or any other person that their youngster can be enrolled and insured in the AFU for $450 at the rate of only 15c per month? No, apparently you did not—and still, you see insurance agents walking to homes where they collect 15c EACH WEEK for children's insurance.

A good enlightening word in the right place would help considerably.

Standings of leading lodges in our 1942 Juvenile Campaign at present are as follows:

190	*Butte, Montana*	*15*
132	*Euclid, Ohio*	*11*
70	*Chicago, Ill.*	*10*
43	*E. Helena, Montana*	*8*
202	*Rock Springs, Wyo.*	*8*
1	*Ely, Minnesota*	*7*
142	*Anaconda, Montana*	*7*
232	*Meadowlands, Pa.*	*7*
16	*Johnstown, Pa.*	*6*
25	*Eveleth, Minnesota*	*6*

Promotion Coming to

Pfc. Patsy Krall Who Visited Cleveland

By Little Stan

Cleveland, O. — Following ten-month service in the Army, Private First Class, Joseph (Patsy) Krall is slated to be promoted to the rank of Corporal. Pfc. Krall is with the U. S. Army air corps, and is again stationed at Morris Field, Charlotte Army Air Base in Charlotte, N. C. On a short two-day leave, Krall frolicked with his Cleveland friends at Holmes avenue National Home and later at Yankies. He liked army-life and he certainly told us plenty about the Carolina gals. Hmm-uh! He said he had a two-week furlough on tap, and was going to spend it with his friends and pals in Cleveland.

Little Stan

Visiting again from Indiantown Gap in Pa., was Joe Novak of B. R. Soldier Novak has been in Cleveland for several week-ends in a row—and it certainly shows the men in the armed forces look forward to visiting at home.

Received word, too, that Pvt. Louis Deyak of the Parachute Battalion at Fort Bragg, N. C., was spending a furlough with his folks at Ely, Minn.

Our good friend Jack Gianotti, Jr., and wife (nee Margaret Mantel), spent Saturday eve with the Little Stans. Later Mrs. Matt Anzelc came up and just prior to that Sophie Mrak and Frances Perovshek. Latter two had the spell of the blues—which after a short time were sent a flyin'. Thence to Yankies where it could just as well have been AFU night, there were so many present—mostly from Betsy Ross.

Following a special wire Sunday morning Mr. and Mrs. Matt Anzelc, Jr., were called to Crosby-Ironton, Minn., due to the passing of Matt's mother. Seeing them off at Downtown Bus Terminal saw many boys in Khaki readying for a return trip to camp, which reminds us it will be Private Little Stan soon.

Lodge 30 Sets Anniversary Party May 24

Chisholm, Minn. — An anniversary program followed by a banquet will mark the 40th anniversary of St. Joseph's lodge here on May 24, lodge officials announced today.

The program will be held in the Community building auditorium and will start at 2 p. m. honoring nine charter members of the lodge including: Frank Gouze, John Russ, John Pahule, John Loushine, Frank Hren, Joe Loushine, Anton Vidmar, Sr., Joseph Globokar and John Korbar.

Out of town speakers expected for the big anniversary party include J. N. Rogel, supreme president, and Anton Zbasnik, supreme secretary.

An outstanding feature of the afternoon program will be the distribution of defense stamps to about 200 juvenile members in good standing. All children under 12 years, however, must be accompanied by their parents. —Chisholm Mesaba Miner.

AMERICAN FRATERNAL UNION

Founded July 18, 1898

HOME OFFICE: ELY, MINNESOTA

SUPREME BOARD

EXECUTIVE COMMITTEE:

President: J. N. Rogelj ..... 6208 Schade Ave., Cleveland, Ohio;
1st Vice-Pres't: Frank Okoren ..... 4759 Pearl St., Denver, Colo.;
2nd Vice-Pres't: P. J. Oblock ..... RD No. 1, Box 506, Turtle Creek, Pa.;
3rd Vice-Pres't: Joseph Kovach ..... 132 East White St., Ely, Minn.;
4th Vice-Pres't: Anton Krapenc ..... 1636 W. 21 Pl., Chicago, Ill.;
5th Vice-Pres't: Joseph Sneler ..... 5237 Carnegie Ave., Pittsburgh, Pa.;
6th Vice-Pres't: Mary Predovich ..... 2300 Yew St., Butte, Montana;
Secretary: Anton Zbasnik ..... AFU Bldg., Ely, Minnesota;
Assistant Secretary: Frank Tomsich, Jr. ..... AFU Bldg., Ely, Minn.;
Treasurer: Louis Champa ..... Ely, Minnesota;
Medical Examiner: Dr. F. J. Arch ..... 618 Chestnut St., Pittsburgh, Pa.
Editor-Mgr. of Off'l Organ: A. J. Terbovec..6233 St. Clair Ave., Cleveland, O.

TRUSTEES:

President: John Kumse ..... 1735 E. 33 St., Lorain, Ohio;
1st Trustee: F. E. Vranichar ..... 1312 N. Center St., Joliet, Ill.;
2nd Trustee: Matt Anzelc ..... Box 12, Aurora, Minnesota;
3rd Trustee: Andrew Milavec, Jr. ..... Box 31, Meadowlands, Pa.;
4th Trustee: F. J. Kress ..... 218—57 St., Pittsburgh, Pa.

FINANCE COMMITTEE

J. N. Rogelj ..... 6208 Schade Ave., Cleveland, Ohio;
Anton Zbasnik, Secretary ..... AFU Bldg., Ely, Minn.;
John Kumse ..... 1735 E. 33rd St., Lorain, Ohio;
Frank E. Vranichar ..... 1312 N. Center St., Joliet, Ill.;
Andrew Milavec, Jr. ..... Box 31, Meadowlands, Pa.

SUPREME JUDICIARY COMMITTEE:

Chairman: Anton Okolish ..... 1078 Liberty Ave., Barberton, Ohio;
1st Judiciary: Frank Mikec ..... Box 46, Strabane, Pa.;
2nd Judiciary: Rose Svetich ..... Ely, Minnesota;
3rd Judiciary: Steve Mauser ..... 4627 Logan St., Denver, Colo.
4th Judiciary: Ignac Zajc ..... 683 Onderdonk Ave., Brooklyn, N. Y.

Who Will Occupy First Place

Junior Drive Near Halfway Mark

By Little Stan

Cleveland, O. — It won't be long before our AFU's office of facts and figures reveals the standings of individual lodges in our 1942 Juvenile Campaign Drive. Inasmuch as only one official report has been released since our campaign opened, there is quite a lot of speculation in regards to leaders.

Will it be those Western Sisters of Lodge 190, AFU., of Butte, Montana who jumped into an early lead? Or will some of the other lodges show a big increase to occupy the top spot?—These questions will be answered when the half way mark is reached only a few weeks hence.

Ordinarily when the major league baseball teams reach their halfway mark around the Fourth of July, the sports writers predict the team leading the league at that time usually turns out to be the pennant winner. In many cases, however, some underdog team turns the tables by edging out the favorites.

Winners of baseball pennants pay off in big money. So too, will our AFU pay-off when final leaders are determined Dec. 31st. In addition to having various individual prizes, members who work with their lodge teams will also get the so-called jackpot money. For the lodge showing the highest number of new juvenile members enrolled will get $100.00 in one lump sum—and they can do what they wish with this money—yes, even toward purchasing war bonds.

Second highest lodge will receive $75.00; third, $50; fourth, $25; and fifth, $10.

In addition to receiving these high awards, lodges enrolling the greatest number of new juvenile members will be signally honored by the organization through the Nova Doba—so that the entire country can look upon these hard-working members as a shining example of true fraternal brotherhood.

A good idea—and a recommendation, would be to work campaign ideas in with the time when your lodge bestows high honors on their 40-year veteran members.

For instance, contact your lodge secretary, and work with him to enroll at least 10 new juvenile members. When the meeting at which honorary emblems will be awarded the veterans takes place, you can also present these new juvenile members to your lodge and set an example whereby you will confer honor on the old-timers and at the same time present your juvenile members as future 40-year veterans. It would give your honoring program a new twist, and would give your lodge and the vereran members much added publicity.

With defense plants whirring along at seven days a week, it is understood that individual members cannot devote much time toward the enrollment of new Juvenile members. But why not work the campaign right in with your employment. How about your fellow-employee? Is he married? Does he have children? Surely, with just a little conversation you can sell him on the excellent points of our AFU. You can show him where he can enroll his child in a savings policy (20-Year Endowment certificate) and further convince him by stressing the importance of investing his savings in good, sound investments which will pay rich returns to both child and parents at a time when financial help may come in very handy. Besides he is doing his part by aiding in the fight against inflation. You have oodles of good points to stress. All you need to do is familiarize yourself with the various MODERN policies offered, and you can enroll as many as ten new juveniles each week. You wouldn't be wasting any time. Your time would be paid for when you receive the handsome reward offered you by our Union for every new juvenile member you enroll. Besides, you may help your lodge win one of the first five prizes at the end of the year! Imagine, getting paid for friendly conversation with your friends and neighbors. But that is exactly what happens when you have enrolled a new juvenile into your lodge and our AFU through these channels.

Your AFU is a patriotic organization. Few other organizations have contributed so much in manpower; in the purchase of defense bonds and stamps; in extolling the patriotic theme to all its members than our AFU. We can truthfully say our AFU is leading the way! This is a fact every member can well be proud.

It is patriotic to enroll your children and those of your friends into our society. By doing this, you are strengthening your organization; you are investing your money wisely; you are preparing for the future welfare of your child and of your family. All this makes up the backbone of any good American family. A good American family makes good citizens of our Nation and the strength molded into your own family also reflects the strength of our America.

Let's roll up our sleeves and get right to work! Let's see if we can't have at least four or five lodges tied for first place when the campaign ends. Remember, in cases of ties duplicate prizes are awarded.

SEE WHAT CAN BE ACCOMPLISHED DURING THE MONTHS OF MAY AND JUNE. LET'S GO OVER THE TOP!

Missouri Eagles

St. Louis, Mo. — Another month has elapsed since our last meeting and it is again time for us members to come to the Slovenian Hall tomorrow night, May 8th, for the purpose of holding our monthly meeting.

At our last meeting we received a report from our secretary that several of our other Slovenian lodges have made known their desire to join us in our annual Joint Slovenian Picnic.

As you all know on the 14th of February, all the Slovenian lodges got together and sponsored a dance for the benefit of the Red Cross. At our last meeting we received a report that the net proceeds of this dance in the amount of $223.25 was turned over to this great organization. We are very proud to turn this money over to the Red Cross because we know it will be spent for a worthy cause and hope that in the future, it will be our privilege to do more for this organization and for what it stands.

During the month of May we witnessed the celebration of a number of birthdays among our members. On the thirteenth of May, our president, Louis Praprotnik, Jr. and Henry Beg will again celebrate another birthday. Happy birthday to both from your fellow members. On the 22nd day of May, our juvenile member, Frank Kodelja Jr. will become seventeen years of age. Soon he will also be an adult member of our lodge and great Union. Good luck, Frankie. We all wish you many more happy birthdays. The twenty-fourth day of May will bring with it the birthday of Frank Kodelja Sr. He has been president of our lodge for quite a few years, however, at present he is our treasurer. He also attended a number of our conventions. He has done great work for our lodge and union, as everyone knows. The happiest of birthdays is extended to you and hope that you will live to enjoy many more.

Mary Beg is really sad these days. Have you noticed, members? This is due to the fact that her steady has been called by Uncle Sam to do his share to help retain the freedom we now enjoy in America. Don't feel so sad, Mary. Be proud to have him help defend our country. He'll be back soon and when he does you can go on with your happy plans and all of your fellow members will stand by to watch your happiness and his grow. We will also look forward to getting a new member when he returns. So don't disappoint us, Paul and Mary.

We members, extend our sympathy to the Lousha family who have been saddened by the death of their daughter, Mary, this past month. Death is a sad thing, but it is something that we must all undergo.

On April fourth, Louis Speck Jr. and Evelyn Louise Speck became the proud parents of a beautiful baby girl. Congratulations! We do hope this means another member.

Our members also wish to extend their congratulations to Sergeant Tony Drenik. Many of our members comment on his good Slovenian articles.

In parting, I wish to again invite each and every member to attend our meeting tomorrow night. Let's see how many of our members will be present.

Emily Kodelja, Rec. Sec'y
Lodge 87, AFU.

VALEDICTORIAN

Rosaline Mantel

Ely, Minn. — Averaging the highest scholastic rating of the Ely High School, Ely, Minn., 1942 graduating class, Miss Rosaline Mantel, daughter of Mr. and Mrs. Joseph Mantel, Sr., was named valedictorian of her class, according to an announcement received here. High honors will be conferred upon her at pending graduation exercises. She is a member of Lodge 1, AFU., and was a delegate to the National Juvenile Convention in Ely, Minn., in 1939. Her dad, Joseph Mantel, Sr., was one of the pioneer organizers of our AFU., and served as supreme trustee, and first supreme vice president of our AFU for many years before retiring in 1940. Miss Mantel's average during four years of high school education was 97 per-cent. Her nearest rivals for the honor were trailing by three points having averages of 94 plus. Our sincere congratulations to Miss Mantel.

Fighting 71st Johnnies

By Elsie M. Desmond

Cleveland, O. — This week all Cleveland is registering for sugar rationing. Those who are having difficulty should read the Cleveland papers and that enables them to understand better how to register.

Sunday morning the writer was awakened by a notice that a soldier was visiting her. A soldier! Did I jump! Well, it was my old friend from Struthers, Ohio, Steve Millison with "Ham" Laurich who was inducted into the services April 20th and now is at Camp Perry. It was impossible to make the rounds to visit all his friends so through this column he wishes to say "Hello" and best regards to all. It was nice to hear that Steve likes the army. Lots of luck for the future.

May 17th at 9 a. m. is our lodge meeting. Members are asked to attend these meetings and participate in them. More young people are asked to come, too.

School days are almost over for the writer. June 13th more than 500 will graduate from Collinwood High at Music Hall.

June 21st marks Napredek's No. 132, AFU picnic. I'm sure all the AFU'ers will be well represented and you can depend on the "Johnnies" for a nice crowd.

Seems that due to the nice weather y. t. can't even find enough words to write a column so I'll close and say "So-long" and don't forget to buy your war bonds and stamps.

Elsie M. Desmond,
Lodge 71, AFU.

July 11, 18, and 25 are the dates selected for barn-dances to be sponsored by Betsy Ross, Lodge 186, AFU. The lodge will celebrate its 15th anniversary with a dance Nov. 28th, 1942.

Emblems Presented

AFU Honored Vet Members

Eveleth, Minn. — Veteran members of Lodge 25 of the American Fraternal Union were honored Sunday, April 26 when members who had been affiliated with the organization for 40 years or more were given emblems.

Phillip Fister, president, acted as chairman and Mrs. John Verhovnic, vice-president, pinned the medals on the honored members who included Matthew Dolence, Anton Fritz, Louis Kotnik, George Kotze, Matt Kozar, Matt Macele, Marko Musich, Theodore Potkar, John Primozich of Fayal road, Martin Skerjance and Carl Sustarsich. The president and all present officers congratulated these members.

Tony Masel was designated official flag man, to take the flag out on proper occasions. Philip Fister, lodge president, gave a short talk, stating: "With our every energy utilized in war for victory at the front lines and at the home front, it is imperative that our members keep in mind that the American Fraternal Union is their organization; that through it we provide manpower, buy defense bonds and stamps, and in general stress all our patriotism."

Veterans who gave short talks were Martin Skerjance. He stated that he had joined the organization in December 1901 together with 150 others and in 1902 they went to Ely to attend a picnic. He went on to state that at that time mining was much more hazardous than it is today. Horses and buggies were used as efficient transportation to attend funerals in Gilbert and Virginia. At that time George Ambrozich was secretary and Matt Gersich, president.

John Primozich related that he remembered when only seven members were left in the Eveleth lodge and that every effort was made to bring the lodge up to its present membership of 500.

George Kotze remembered the first convention in Colorado and how special assessments were paid when the lodge was in debt. In the Minnesota AFU, which was comprised of only the Arrowhead country, there were 400 members in all and was made up of men only.

Following the talks, Mrs. Anton Strukle tendered her resignation as recording secretary and John Strah was elected in that position. Joseph Orehek, athletic commissioner for the AFU lodge, reported on the proposed recreational plan meeting which was held recently.

Joseph Orehek,
Lodge 25, AFU.

LIBERTY LIMERICKS

A teacher, explaining inflation,
Its after effects and causation,
Advised all her scholars
To save up their dollars
And buy bonds to safeguard the Nation.

Help teach the Japs a lesson! Put every dime and dollar you can into U. S. Defense Bonds and Stamps—every pay day.

With the G-W's

Cleveland, O. — Defense—now War—Stamp dividends for Juvenile members have arrived and first of our young members to receive them was young John Robert Brilla, who also enjoys the reputation of being one of the newest members of George Washington's Juvenile Department.

Each juvenile member of G-W will receive five 10-cent War Savings Stamps, equivilant to 50-cents in cash and representing dividends equal to three monthly assessment payments.

Same day the stamps arrived John Brilla dropped in to pay his dues and as his young son has not quite learned to walk, Johnny took the stamps home with him. He reported his strapping youngster already had a good start toward the purchase of a War Bond, and the five additional stamps would help a lot toward the final purchase. John also reported he and his wife (nee Bouha) have purchased several War Bonds to date.

Sister Mary Ranney, wife of Walter Ranney, both of G-W's, underwent an operation Monday, April 20. We all wish her a speedy recovery so she can soon again join her husband attending to customers' needs at their store on East 49th street.

Although not cracking any records, two full George Washington teams attended the tournament in Barberton a couple of weeks ago. Included in the lineups were Bub Kardell, Dr. Anthony Garbas, Lou Kolar, Tony Babuder, the Merhar Brothers headed by Johnny, Frank (Ox) Kromar, Pugs Opalek, Frank "Samson" Drobnic and Little Stan. With their wives coming along, the entire group reported a swell time.

Next meeting of George Washington will be held Tuesday, May 12 in Room 4, inner building of the Slovene National Home on E. 65th and St. Clair avenue. You are all urged to keep this date in mind, and perhaps we can arrange to have a little refreshments.

They can't say G-W's don't attend the meetings because they really do, but the trouble is they don't stay for the "afterwards." By that we mean they pay their dues and leave. Next time we're going to have somebody "steal" their coats in order to have them stay a while—for lunch anyway! Heh Heh.

Then, too, there's a story going around that Uncle Sam has his eye on Little Stan, and it is possible the next meeting may be a trifle more important than usual. Possibly may mean election of a new secretary. This is not yet authentic, however.

Welcome to Ann Zgonc, formerly of Gilbert, Minn., who is the newest member of G-W.

Defense Stamp Dividends were presented in behalf of the AFU to Elaine Kardell, daughter of Bub and Agnes Kardell, and to Frances and Marlene Kolar, young daughters of Mr. and Mrs. Lou Kolar. 15 other young juveniles of G-W's will get their stamps as soon as it is possible.

Most patriotic note was that of four juveniles presented with these stamps, all had already started saving stamps. The additional five were pasted right in with the others to hasten the final moment when they would be exchanged for good old American War Bonds!

And until next week with more news—

Stan Pechaver, secretary,
Lodge 180, AFU.

P. S. We'd like to enroll several more new juvenile members into the lodge at the next meeting. How's about bringing some of your kiddies along? Maybe an ice-cream cone may be tempting.

Thanks Extended

Tourney Review

Barberton, O. — The 8th Annual National AFU Tournament was held in our city April 17, 18 and 19th. We hoped the event would be successful but the crowd that turned out exceeded our expectations in every way. Our Brother and Sister sportsmen came from the states of New York, Indiana, Pennsylvania, with the biggest turnout coming directly from the state of Ohio. Total number of out-of-town and out-of-state guests was over 400.

Most members turned out especially for the tournament, as the number of greetings exchanged plus the many welcoming handclasps also showed the real picture of fraternalism. This indicated that the word "fraternalism" is real, not just a formal, meaningless expression. This is a feeling that is difficult to explain. It is a kind of magnet that pulls us together. And this magnet is the American Fraternal Union. So, those who couldn't attend this affair sent their greetings and best wishes. This event certainly was lively and especially well liked. Genuine, homey feeling was spontaneous among all. Friendly, fraternal feeling at this event erased all differences among all people regardless of age or gender. A person could talk things over with young fellows, young ladies, or older persons. It came to my mind that all got together in the nicest manner thus linking closer the older members with the younger. It afforded the opportunity of getting together and extending the necessary operation between us elders and our young people, which in turn encourages them to participate and work for their lodge.

That the tournament ended with such fine results were primarily the many thanks to those who participated. The money was distributed to bowlers in the amount of $19[illegible]. Various trophies and medals were also purchased.

Most work in connection with staging this tournament was on the shoulders of our Lodge athletic supervisor, Bro. [illegible] Opeka, and also, the athletic commissioner of our AFU, Bro. Stanley Pechaver (Little Stan), the latter who with his eternal smile was with us during the [illegible] days.

This tournament also showed that in spite of the fact we are in war, and that already a large number of our young athletes are enlisted in the armed forces, we still have a large number of those who are working on the home front in factories and war plants who, coming home tired from a hard day's work, should have some kind of relaxation and entertainment to occupy their minds.

That the younger people were enjoying themselves immensely was evident in the small informal groups who entertained with songs between bowling hours. What I couldn't understand and still can't understand was where our young people learned so many Slovenian popular songs. It could be compared with a person going back to his home in Europe.

I wish to extend my sincere thanks to all those who came to our city for the tournament, who worked hard to take care of your every need, and we hope you were all satisfied. In the future we shall try to repay your cordial visit with us.

—Anton Okolish, chairman
Supreme Judiciary Committee
AFU.

—For Victory: Buy Bonds

Remember Pearl Harbor! Remember it every pay day! Buy U. S. Defense Savings Bonds and Stamps.

CANCER

By F. J. Arch, M. D.

Pittsburgh, Pa. — The disease known as cancer is second to only heart, kidney and blood vessel disease as the prme factor in the cause of death in this country. If we study the various causes of death as published by our various fraternal societies and other insurance statistics, we find that at least one of every eight persons that die do so as the result of cancer, provided they live to the age of forty years. Great strides have been made in understanding the disease and in applying treatment that can cure in the early stages. That the prevention of this disease is important is attested to by the fact that each year the month of April is set aside as cancer control month by Presidential proclamation.

The cause of this illness is not yet known. There are several theories proposed as to the origin, however, none has been proven. Because of this ignorance as to the cause of cancer the control is emphasized rather than an attempt to prevent its occurrence by eradicating its origin. It may strike any person, banker or pauper, the learned or the ignorant, the office worker or the laborer. With all of this, cancer does give the informed individual with courage and alertness a considerable advantage over those who are ignorant or apathetic.

The best defense against cancer is its early diagnosis. A cancer that is recognized and treated properly in its early stages is curable, but not so in the later stages. The disease itself is very indidious in character and is not associated with pain in its early stages. Once pain develops, and this is the worst feature of the disease, it is in the late stages. To one who fears cancer there are only two classes, the early or curable and the late or incurable.

There are certain signs and symptoms of cancer which do not necessarily mean that cancer is present, but they are suggestive and may later lead to disease. They would reveal the possible early presence of cancer, the stage when it is curable. Their discovery will in all probability be followed by a recommendation of a visit to a surgeon, a radiologist or a cancer specialist. The signs or symptoms that should make one investigate are suspicious lumps anywhere in the body, especially in the breasts; irregular bleeding or any irregular discharge; any chronic ulcer or sore that does not heal within reasonable time especially about the tongue, lips or mouth; persistent loss of weight or persistent indigestion. Sudden changes in the form of, or increased growth of a mole or wart is also an important danger sign.

The presence of any danger sign does not indicate the presence of the illness, but, it does indicate the necessity of seeking advice. Do not wait to see if the condition will itself disappear, do not use patent medicines, do not let advertising quacks treat you, but rather, go immediately to a reputable physician or to a first class hospital and get the best possible advice.

The best possible control of cancer is the knowledge of the danger signs. The best possible help you can give in the fight against cancer, and the aid will be to yourself, is annual physical examination. These annual visits to your physician, and they are especially important during the present times, will help to decrease the incidence of this dread disease. If early signs are present they will be detected promptly. The results will be better control with more cures and less lives lost.

Ivies No. 2 Upset Betsy Ross

Cleveland, O. — It took the Ilirska Vila No. 2 team to put a halt to the Betsy Ross winning streak by upsetting them for two games. The Betsy Ross Flagmakers had run their streak to seven straight games before running into the barrier set up by the Ivies' crew. The Ivies were without the services of Laddie Debevec their star bowler, who has left for the army. In the second game of the encounter the Ivies emerged the winners by a mere margin of six pins.

The mainstays for the Ivies in their task of upsetting the league leaders were Stan Pechaver and Matt Debevec. For the pace-setting Betsy Ross five Mike Krall enabled them to gain their lone win.

Cavaliers Jolt Boosters

The number two upset of the evening was turned in by the Napredek Cavaliers as they dumped the Collinwood Boosters for two games. Once again the Boosters failed to take advantage of Betsy Ross' setback. Had the Boosters emerged victorious from their encounter with the Cavaliers they would have a bright chance of overtaking the league leaders in the remaining three weeks of bowling. The double win for the Cavaliers has brought them within one game of the fifth place St. John Saints.

Leading the Cavaliers to their two game win were Frank Chukayne and Stanley Pozun. Ludie Laurich with 524 led the Boosters to their single win.

Bums Surprise Saints

A little surprise was in store for the St. John Saints when they met the Napredek Bums. The surprise being a two game reversal handed to them by the Bums. Although the Bums are hopelessly buried in seventh place they are still causing their opponents from the upper bracket plenty of headaches by turning in some surprise upsets.

The big noises for the Bums' double victory were Frank Cigoy with 509 and Johnny Champa with 489. For the disheartened Saints Tony Baraga with 558 was high.

Ivies No. 1 Make A Clean Sweep

At the expense of the deep down cellar occupants, the St. John Johnnies, the Ilirska Vila No. 1 team gained a clean sweep. As result of their triple victory over the Johnnies the Ivies moved within one game of the second place Boosters.

Leading the Ivies to their job of making a clean sweep were Steve Meyak with 518 and Mike Poklar with 506. For the Johnnies, Frank Koncilja blasted a 577 series which just didn't help the Johnnies. In his high series Koncilja included a high game of 255.

Two Hundred Circle

The select two hundred circle was entered by the following: Frank Koncilja, 255; Frank Cigoy, 227; Tony Baraga, 224 and Mike Poklar 206.

AFU Standings May 1, 1942

Team	W	L
1 Betsy Ross	64	32
2 Collinwood Boosters	58	38
3 Ilirska Vila No. 1	57	39
4 Ilirska Vila No. 2	45	48
5 St. John Saints	45	51
6 Napredek Cavaliers	44	52
7 Napredek Bums	38	55
8 St. John Johnnies	30	66

Team High 3 Games

1 Betsy Ross	2634
2 Collinwood Boosters	2590
3 Ilirska Vila No. 2	2587

Team High 1 Game

1 St. John Johnnies	968
2 Betsy Ross	963
3 Collinwood Boosters	917

Individual High 3 Games

1 L. Debevec	636
2 S. Zagorc	623
3 M. Poklar	621

Individual High 1 Game

1 J. Krince	264
2 L. Debevec	257
3 T. Primc	255

Individual Averages

1 Rozance	174
2 M. Poklar	173
3 Martich	169
4 Zagorc	168
5 L. Debevec	167
6 Primc	165
7 M. Krall	165
8 Ruzic	164
9 L. Laurich	164
10 Kozar	163

Schedule for Friday, May 8th

Alleys 1-2
Collinwood Boosters vs Ilirska Vila No. 2
Alleys 3-4
St. John Johnnies vs St. John Saints
Alleys 5-6
Napredek Bums vs Ilirska Vila No. 1
Alleys 7-8
Betsy Ross vs Napredek Cavaliers

Joseph L. Kozar, sec'y
Cleveland AFU Bowling League.

CARDINAL HIGHLIGHTS

Struthers, O. — Members are urged to attend the meeting of Lodge 229, AFU, scheduled Sunday, May 10. It is a very important meeting as a new secretary must be appointed.

The boys cannot take this position because they are scheduled to go into the army. It is up to the girls and ladies of the lodge to carry on activities and conduct meetings. You are all asked to please attend this session.

I would like to have my books and records in tip-top shape so that I can hand them to the new secretary whoever he or she may be.

The Slovene and Croatian lodges of Struthers are joining forces to sponsor a Civilian Defense Dance on May 10, 1942 at the Croatian hall on Lowellville Road. Everyone, including the Struthers Cardinals, is invited to attend.

Mary Penich, Secretary,
Lodge 229, AFU.

Cash Awards to be Given for 1942 AFU Juvenile Campaign

OPENED JAN. 1st, 1942 — CLOSES DEC. 31st, 1942

Due to probable war restrictions, a Juvenile Convention will not be held this year. Instead, the Supreme Board mapped out a campaign for Juvenile members which officially started Jan. 1st, 1942, and will conclude Dec. 31st, 1942. CASH AWARDS WILL BE PAID TO ALL THOSE SOLICITING NEW JUVENILE MEMBERS:

Note: — Cash awards for new Juvenile members are the same as previously allowed. Only change made, effective only during the 1942 Juvenile Campaign is that the Supreme Board has allowed 50-cents additional for every new juvenile enrolled during this time. Under the present campaign schedule the prizes are as follows:

For those new juvenile members insured in
Plan JA, the award will be $1.00;
Plan JB, the award will be $2.50;
Plans JC for $500, the award will be $2.50;
Plans JC for $1,000, the award will be $3.50;
Plan JD for $250, the award will be $1.50;
Plan JD for $500, the award will be $2.50;
Plan JD for $1,000, the award will be $3.50.

GRAND AWARDS IN ADDITION WILL BE PRESENTED TO THE LODGES HAVING THE LARGEST ENROLLMENT OF NEW JUVENILE MEMBERS DURING THE ENTIRE YEAR 1942. First prize is $100; Second, $75.00; Third, $50.00; Fourth, $25.00; and Fifth, $10.00.

All awards will be paid immediately upon conclusion of the campaign, Dec. 31st, 1942.

Here's your chance to earn extra money this year! Join the AFU Juvenile Campaign Drive today!

BRIEFS

From the Home Office of AFU at Ely, Minn., a report on the progress of the 1942 Juvenile Campaign revealed that 85 new juvenile members were enrolled during the month of April. There are now 83 lodges active in the campaign. Occupying the lead thus far is Lodge 190 of Butte, Montana, who has enrolled 15 new juvenile members. Second is Lodge 132, Euclid, O., with 11, and third is Lodge 70, Chicago, Ill., with 10. Following these leaders are seven other lodges that have enrolled six or more new juvenile members.

*

In Ely, Minn., Saturday, May 9, under the sponsorship of the Jugoslav Relief Committee, Slovene Section, a mass meeting of all Jugoslavs will be held at which Jugoslav Minister, Franc Snoj, will be main speaker. The affair will be held in the Washington school auditorium beginning at 7:30 p. m. There will be no admission charge and all Jugoslavs of Ely and vicinity are invited to attend.

*

Mrs. Frances Vidmar, 40-ears old, a member of Lodge 129, AFU., passed away following a heart attack, April 28, 1942. Born in Jugoslavia in 1902, she came to Ely in 1924, living there since. Burial rites were conducted April 30th. Surviving are her husband, Mike, one son, Frank, 15, and a daughter, 5.

*

Cleveland's mayor Frank J. Lausche has introduced an idea that the famous Public Square here be designated as "War Center" where on a separate plaque the names of all Clevelanders serving the armed forces of the U. S., will be listed; where the flags of the United Nations on the side of the U. S., will be hung, and where will be the city's official war information center office. The building to be erected on this site will cost approximately $15,000, and it has been decided that this fund be raised through donation. The two Slovene dailies in Cleveland, Enakopravnost and Ameriška Domovina have volunteered to collect donations from the Slovene people of Cleveland.

*

End of April, the Cleveland Railway, Co., operating the street car and bus transportation lines of this city, passed officially into the hands of the city. The purchase price: $17,500,00. Official ceremony marked the transfer to the city when photographers recorded the historical event depicting Slovene Mayor Frank Lausche presenting the check for 17½-million dollars in exchange for the railway system in behalf of the city. Consumation of the deal ended efforts of over 40 years by the city to annex the railway system. According to local history Mayor Johnson, who was considered the champion of the "little" people first started the fight to annex the system to the city. He had the reputation of being this city's outstanding mayor, and a statue in his honor stands in Cleveland's famous Public Square—an honor accorded to only Mayor Johnson in the history of the city.

*

Annual dance sponsored by Lodge 148, AFU., of Finleyville, Pa., will be held Saturday, May 16 at the Slovene Home in Hackett, Pa.

Sunday, May 17th has been designated by President Franklin D. Roosevelt as "I Am An American" Day.

40th anniversary of Lodge 29, Imperial, Pa., will be celebrated with a dance Saturday, May 16.

Napredek Notes

Euclid-Cleveland, O. — First of all, this column urges a large attendance at Napredek's meeting tomorrow evening, May 8th, at 7:30 p. m. We have an unusual duty and privilege of celebrating with Mr. John Pertekel his 40th anniversary of AFU membership, This is a rare honor for any lodge, and we are proud to have Mr. Pertekel in our midst for this occasion. We congratulate him on his long association with our American Fraternal Union, and hope that he will be with us to celebrate his 50th year as a brother member. — A special honor-pin is presented to veteran members, and we will have our Supreme President Mr. Janko Rogelj present this to Mr. Pertekel. — The meeting will be followed by refreshments. Due to this occasion, the Napredek bowlers will postpone their Friday night bowling.

Speaking of bowling, our AFU League has three more sessions at the E. 152nd Street Alleys. The contest is taking shape as to positions to be held in the final calculations. The Napredek sports are fighting right to the end for a good standing, though some recent absences of regular bowlers have hurt their games somewhat.

From all reports and observation, the recent tournament of AFU bowlers in Barberton was quite a success socially for the Napredek people there. We counted over twenty-five of our members at the banquet table, and were pleased to see so many come out for this national three-day event. Congratulations to Barberton's Lodge 44 for the splendid success of the Tournament.

With the rush of Spring, which has come upon us in grand style last week, our thoughts turn to baseball. In fact, some of the players have come out for practice several times at Roosevelt field. We wish to extend an invitation to all our young members who enjoy baseball, to contact the Secretary, or the writer, or better still, come out to the ball field (at Roosevelt School) on Monday or Wednesday at 6 p. m., for a general get-together and practice. Another AFU Softball League may be formed for the Cleveland Lodges, and possibly to include Barberton as well. — Looking back on our season of last year, we can glean many happy memories of interesting and exciting games given by each of the AFU teams, and particularly the Barberton and other out-of-town games. We hope we can pick up where we left off last year for another season of AFU League games. This will no doubt be decided upon after a discussion among the various lodges. In the meantime we ask the Napredek players to come out for practice and get into good form, and to obtain a backer for the new team members. Details for this will be given to you at the practice sessions.

Don't forget the Campaign for Juvenile Members now in progress. Our secretary is doing a good job along this line, as we hear that he will have another list of youngsters' names for the meeting tomorrow night. Good work, but the rest of us should support him in this effort. How about it, boys?

Will close for this time, with the reminder: Buy a War Bond next payday sure, and help our own men in the Service.

F. Sesek,
For Lodge Napredek,
132, AFU.

Carbon Miner Lodge Will Meet May 10

Helper, Utah. — Members of Carbon Miner Lodge 168, AFU, of Helper, Utah are invited and urged to attend the next meeting which will take place in regular quarters Sunday, May 10 at 2 p. m.

At this meeting a highly important event will be the presentation of gold emblems to those of our members who have been members of our society for 40 years or more. Our lodge president will make the presentation, and you are all urged to be present to help us honor our pioneers. The veteran members who will receive these awards will be personally invited to this meeting.

Further, we must also discuss the possibility of sending a representative from our lodge to the meeting of the Colorado Federation of AFU lodges which meets May 24 in Canon City, Colo. Our lodge is a member of the Federation and the secretary of the Federation invites us to have our representatives present. If we do not send a representative, it would be well for us to submit some worthwhile report.

Therefore, you are asked to attend our meeting on May 10. Try hard to be present. After the meeting we will have a little party as it was decided at the last meeting. Fraternal regards. For Lodge 168, AFU.

John Yakopich, secretary.

Postal Employees Carry Added Responsibility

People of the U. S. Postal service carry a new responsibility. They are, to millions of people, the first—and often the only—contact with their national government. They have a duty above the duty of the private citizen. It behooves every man and woman in the U. S. Postal establishment to perform the duties of citizenship with scrupulous attention. One of the things we can do, and do now, is to avoid spreading rumors, and discourage rumor-telling. They should set a high example of loyalty and courage and confidence to the millions of citizens whose daily lives they touch—and we all should keep our mouths shut about things we don't know. — U. S. Postal Guide, April 1942.

ONWARD BETSY ROSS!

By Rose Mary Rossa

Cleveland, O. — Well from all the remarks we've heard here, there and everywhere we're sorry we haven't been sending in the columns we were supposed to, being that we are the reporters of our lodge. So may I say that with all these tournaments going on these last couple of weeks we really were lost for time to write but now may we continue where we last left off. To all especially, Catherine, Alice and of course all our soldier boys we say "Onward Betsy Ross."

The bowling tournament in Barberton two weeks ago was really enjoyed by all, especially the B. R.'s. But of course we always enjoy ourselves wherever we are. Hotel Portage really proved one thing, by that we mean just that and those snapshots we have from scenes there really proves what we say.

We would like to know how that picture of the St. John's Fem Team got in the camera—strange things happen. Not a bad picture at that.

To Mr. Opeka we say thanks, we had a very unforgettable weekend—the tournament proved a success and we hope we again will be able to enjoy another weekend in Barberton (the Garden spot of America) they say but we think the hospitality is A-1 plus—that really is hard to beat. So till next time we'll check it in the books of Time of Times.

This last Saturday found us out celebrating Ann Urbancic's birthday. First up to the Slovenian Home on 65th where we met up with quite a few of our US boys, our own BR's in uniform, yes Patsy Krall with his girl friend Catherine Cinkole, Joe Novak with that same story that he came to see his mother but what about the Johnstown stop, could be—Eddie Cinkole looking his best as always and quite a few others. Our next stop was at Yankies place where we ran into Little Stan and Betty after a time we left and ended up in another nite club which is open all nite. This is where we called it a day and Sunday morning found Beanie Zupon, Dot, Ann and y.t. coming in as spry (?) as ever till the next birthday. May we wish you in behalf of the B. R.'s even though we are a bit late, a very happy birthday and may you have many more, Ann.

Our girlfriends from Barberton paid us a visit Sunday afternoon so we rolled off a game of bowling and a couple games of duck pins at E. 152nd St. Recreation. The girls from Barberton were none other than Steffie, Oh, Dottie, Mary, Helen and Alice Zaller. The weekend of 16th and 17th will find us Barberton bound.

Struthers own Steve Millison at present stationed at Camp Perry dropped in with Ham Laurich to say "hello" looking great in his U. S. uniform. Good luck, Steve!

Our congratulations go out to our long time friend, a St. John, Jimmie Ruzic and his girl friend Olga Trepal who recently became engaged. Good luck!

Attention members! Betsy Ross monthly meeting Sunday, May 10th at 2 p. m. sharp at the Waterloo Rall. Let's all be present.

Till next time, goodbye now!

Ed. Note: Items concerning affairs other than AFU have been omitted and should be sent to official organ of organization sponsoring event in question.

Rose Mary Rossa,
Lodge 186, AFU

Federation of AFU lodges of Minnesota will meet Sunday, May 31 in Eveleth, Minnesota. The meeting will take place in the city hall and will begin at 1 p. m.

Marta Ostenso

Klic divjih gosi

(Nadaljevanje)

"Ela, ali nameravate ostati do smrti doma?" jo je vprašala Linda mirno.

Ela je pretrgala rogljič pri vrečici s semenjem in si natresla nekaj semen v dlan.

"Kaj drugega pa naj bi storila?" je odvrnila. Lahna nevšečna poteza se ji je zarisala okoli ustnic. "Saj ni nič takega pri nas, ka-li? Dosti dolgo že živim tukaj in ljubim ta kraj, četudi ga vi morda ne." Linda je ni še nikoli slišala, da bi govorila tako genljivo. Dekle je nagnila glavo kljubovalno nazaj in suho obličje se ji je prevleklo z lahno rdečico.

"Oh, Ela, saj veste, kaj mislim! Bistre glave ste, razumni, nekoliko več vzgoje bi vam bilo v velik prid. Tukaj se uničujete. Ali niste nikoli prosili očeta, da bi vam dovolil iti za nekaj časa z doma."

"Ne," je odvrnila prostodušno, "saj me ni volja, da bi šla." Nasula je nekaj semen v brazdo, ki jo je bila izkopala.

"Nikar mi ne trdite tega, Ela," je vztrajala Linda. "Saj vas je volja. Nečem vas hujskati proti vaši domačiji ali sploh proti čemurkoli takemu, dušica. Toda toliko lepih lastnosti sem odkrila v vas, n. pr. ljubezen do godbe. Prepričana sem, da bi oče nekaj mesecev na leto lahko opravil brez vas. Zakaj ga nečete prositi?"

"Škoda besed o tem, gospodična Archer," je odvrnila Ela mirno. Hčerka je kdaj pa kdaj imenovala Lindo "učiteljico," toda nikoli je ni klicala po imenu. "Znano mi je, kako trdo je moral delati, da nam je dal to domačijo, in vem, da mu brez nas ni obstanka. Toda ne kaže, da bi vam to pripovedovala."

Linda je razžaljena vstala, čeprav je bila preverjena o umestnosti Elinih besed. Prav dobro je vedela, da dekle v resnici ne verjame tega, kar je govorila. V Eli je bil vkoreninjen izkrivljen čut dolžnosti, ki ji je udušil kakor gost, prepleten plevel slednji smisel za kaj drugega. Mislila je le tako, kakor jo je bil naučil misliti Kaleb: kaj bi bilo namreč v prid njegovemu zemljišču in njemu samemu.

Linda je šla v hišo po priljubljeno pesniško zbirko in se odpravila z njo po gozdni poti mimo šole na zelen griček, ki se je dvigal iznad močvare, zarasle s kalužnicami. Tamkaj se je usedla in poskušala čitati odprto stran. Toda oči so se ji nehote dvigale in blodile v jasno daljavo, kjer se je svetilo dolge trstje v solncu kakor ujedkovine v zelenem in zlatem. Razmišljala je skrbno o Marku Jordanu in ga na vsekakor smešen način spravljala v zvezo s svoječasnim prerokovanjem stare Bjarnassonove babice. Toda ni ga hotela povabiti, da bi jo obiskal pri Garovih. To se ji ni zdelo umestno, dasi je bila prepričana, da si Mark želi takega migljaja. Potemtakem ji po vsem videzu ni preostajalo nič drugega, kakor napotiti se zopet h Klovaczevi hiši.

Z dolgimi, gladkimi prsti je izgrebla iz prsti napol črn, napol bel kamenček.

"Če bo večji del kamena na drugi strani bel, tedaj je prerokba Bjarnassonove babice resnična, če bo črn, tedaj ni resnična," je ugibala. Kamenček je bil na drugi strani popolnoma bel. Linda se je nasmehnila sama pri sebi.

IV.

Juditi je begal pogled, ko je hodila vsak večer po živino, proti Sandbovi hiši. Te dni se mora vsekakor vrniti. Bila je prepričana, da jo bo iskal, četudi se bržkone ne bo upal približati. Garovi kmetiji. Saj je Kaleb nedavno dovolj jasno dokazal, da mu mladi Sven Sandbo ni dobrodošel v hiši. Njegovo smehljanje in lahno skomizganje je bilo res malce predrzno.

Ob solnčnem zahodu sredi maja je jahala Judita na žrebetu Turku preko pašnika na severni strani kakor mlada temna boginja. Njeni razpuščeni lasje so padali konju na grivo, kri ji je gorela od nagle ježe. Zavedala se je krasne slike veličastnega jahanja. Zavedala se je tudi, da jo opazujejo. Iznenada pa je popustila vajete in je nagnila glavo nazaj. Lica so ji živordeče plemtela od vročine, veke so se ji povesile. Nato je švrknila z bičem in pognala konja Svenu Sandbu naproti.

Sven jo je mahal naravnost čez plan, ležečo med njegovim zemljiščem in goščavo, ki je bila last Fusija Aronsona na severu. Tamkaj ga noben Garovih ni mogel opaziti. Sven je pristopil k Juditi in položil roke konju na znojni vrat.

"Velika si postala, Judita," je izpregovoril in jo pozorno meril od nog do glave. Roka mu je zdrsnila po grobi obleki okoli njenega pasu. Judita je sunkoma potegnila nogo nazaj v stremen. Sven se je zasmejal in vtaknil obe roki v žep. Postavil se je na eno nogo, ki jo je z drugo leno prekrižal. "Kako je doma?" je vprašal.

Judita mu je vrnila iščoči pogled istotako premišljeno. Pozorno je ogledovala njegovo gosposko prikrojeno obleko, kričeče rdečo kravato in dolge, svetle čevlje, ki niso imeli pri prstih izboklin kakor Martinovi rumeni pražnji čevlji. Toda niti z besedico ni omenila njegove obleke, dasi je vedela, da Sven pričakuje kaj takega.

Sven ni bil bedak, zasmejal se je, a kadar se je smejal, se mu ne bi bila mogla upirati nobena ženska na svetu. Smejal se je vabljivo ko noben moški.

"Daj, reci, Judita, saj nisi menda huda name," ji je govoril priliznjeno in jo stresel za nogo. "Kako je s teboj, to bi rad vedel."

"Čisto dobro," je odvrnila hladno. "A s teboj?"

"Krasno. Ves neučakljiv sem bil, da bi se že vrnil. Vedno sem mislil nate in sem ti hotel tudi pisati, toda starina bi lahko dobil pismo v roke. Na mojo vero, Judita, lepša si, nego si bila. Mestna dekleta se ne morejo kosati s teboj. Opazoval sem jih vse po vrsti."

Potegnil je iz žepa svetlo, srebrno dozo za svaljčice in jo držal tako, da se je solnce odbijalo od nje. Po vsem videzu jo je držal brez potrebe dlje v roki, nego je bilo potrebno, da bi vzel svaljčico iz nje. Judita se je ozrla proti nebu. Konj je nestrpno cepetal s kopitom. Sven je položil roko konju na uzdo, zaprl dozo in jo vtaknil nazaj v žep.

"Pridi kdaj ponoči, da bova skupaj jahala. Segnil bom tukaj, če ne ukrenem nečesa ali ne najdem nekoga," je dejal prostodušno, pihnil dim predse in si otresel s kazalcem pepel s svaljčice. Pred svojim odhodom ni imel take navade. Nekaj ukreniti, nekoga najti, to mu je bilo torej pri srcu. Toda niti določena stvar, niti določen človek.

Judita je molče sedela na konju in blodila z očmi otožno po obzorju.

(Dalje prihodnjič.)

Amerika mora v tej vojni zmagati, ker le z zmago Amerike in njenih zaveznikov bo ohranjena naša svoboda in bo zažarelo sonce svobode zasužnjenim narodom. Boj Amerike je boj nas vseh.

Moji spomini in vtisi iz Jugoslavije

(Nadaljevanje z 2. strani)

na katerih leži sneg tudi v juliju in avgustu. Samo 3 ali 4 mesece je pomladi, poletja in jeseni, vse druge mesece pa prevladujeta zima in mraz. Na polju se prideluje le krompir, zelje in druga zelenjad, od žita pa ječmen, oves in povprečno tudi rž. Sadje ne utegne dozoreti, ker ga vselej zapade sneg. Potemtakem nudi obstanek prebivalstvu edinole lesna trgovina. Kamorkoli pogledaš, je sam gozd, v ozadju pa strme in gole gore in zdi se ti vsa vas kakor ena kotlina, ki je le proti jugozapadu odprta. Ceste so jako lepe. Vsa vas napreduje vsako leto tako, da se mi je zdelo, kakor bi prišel v popolnoma drugačno naselje, ki sem ga videl pred 14 leti.

Takisto so se spremenile razmere pri mojih sorodnikih, oziroma pri žlahti moje prve žene. Njena sestra je leto dni po mojem odhodu umrla ter zapustila možu osmero otrok v starosti od 24 do 9 let. Najstarejša hči Mary je prišla l. 1921 v Ameriko, stara komaj 17 let. Služila je v mojem hotelu pri meni, oziroma pri svoji teti. Čez osem let se je dobro poročila in ima najlepše in najboljše življenje med vsemi svojimi brati in sestrami.

Ko sem bil 1925 pri njih tam na Jezerskem, sem hotel vsem pomagati do malo boljšega življenja. Ker se ljudje, kakor sem že omenil, v tisti vasi največ živijo od lesne trgovine, se mi je zdelo najpametneje, da kupim starejšima sinoma svoje svakinje konje za prevažanje lesa. To sem tudi storil in po nekaj mesecih potem, ko sem odšel, sta že bila lastnika dveh lepih konj, vozov in drugih reči, ki so potrebne pri takem delu.

Spočetka je šlo dobro. Zaslužek je bil tolikšen, da bi se lahko primerno dobro izhajalo. Toda nesreča ne počiva, pravijo, in še ne prav leto dni potem, ko sem se vrnil v Ameriko, dobim z Jezerskega žalostno novico, da je moja svakinja Josipina umrla. Dobrega pol leta po tistem pa se je ubil njen mlajši sin Jože, na katerega sem zidal vse nade in ki sem ga imel najrajši. To pa je prišlo takole. S starejšim bratom se nista razumela, pa je Jože odstopil ter šel drvarit, kakor je to delal poprej. V januarju l. 1927 je pri nekem mlinu sekal led za ledenico lesnega veletrgovca Ognerja na Jezerskem. Nesreča je hotela, da mu je odsekani kos ledu padel na glavo in fant je po sedmih urah v težkih bolečinah izdihnil. Par mesecev po tistem je poginil njegovemu bratu Francetu najlepši konj, ki je bil poprej Jožetov. Ali nesreča še ni mirovala. Meseca majnika v istem letu je pri prevažanju lesa našel prerano smrt najmlajši sin Peter, ki je bil star komaj 15 let. Hlodi, ki so se zvalili z voza, a on pa je stal zraven, so njegovo mlado telo čisto strli in ubogi fant je samo še izdihnil, ko sta mu na pomoč priskočila njegov brat Franc in žena letega. Tako je ta nesrečna družina izgubila v enem letu tri člane. Pa tudi še v poznejših letih jo je nesreča neprestano zalezovala. Francu so poginjali konji leto za letom. Prišel je, mislim, ob pet dobrih konj. Ko je videl, da ne sme imeti dveh konj, je ostal pri enem in tega ima že več let. Z njim preživlja sebe in svojo številno družino, kakor pač more.

Njegove sestre so po smrti matere odšle po službah in dve sta služili še sedaj. Ena pa je bila še na Jezerskem, koder imajo kot, kamor se lahko zatekajo, kadar pridejo domov. In tako so životarili, kakor so pač mogli, brez dobre materine vzgoje, ki jim jo je pobrala prezgodaj kruta smrt. Oče se je kaj malo brigal za svoje otroke; sploh pa oče ne more dati otrokom take vzgoje, kakor jim jo da mati. Nekaj mesecev pred svojim odhodom v Jugoslavijo sem prejel iz Jugoslavije neverjetno novico, da se je 70 let stari oče drugič oženil z 28 let staro žensko, ki mu ni razen dveh otrok prinesla ničesar drugega. Tako so izgubili spoštovanje drug do drugega in živijo vsak zase, kakor že morejo. Ne godi se jim preveč slabo, a tudi ne bogve kako dobro.

Božične praznike sem drugače dobro preživel, le zima je bila strašno huda takrat. Snežilo je, kakor bi se berači tepli, in mraz je pritiskal, da ni bilo pametno hoditi iz hiše. Nastanil sem se v hotelu Kazino, kjer je zelo lepo urejeno za letoviščarje.

Vas Jezersko je obmejno naselje, pa kar mrgoli tamkaj žandarjev, financarjev in graničarjev, ki stražijo mejo. Vsaj tako je bilo takrat. Kako je sedaj, seveda ne vem. Če je kdo hotel iti v Avstrijo, oziroma sedanjo Nemčijo, je moral dobiti pri žandarskem naredniku dovoljenje za prehod. Vrniti pa se je moral v 24 ali največ 48 urah.

Tako je nekega dne šla v Nemčijo že priletna ženska k svojim sorodnikom. V Železni Kaplji je nazaj grede vzela pri urarju uro budilko, ki jo je imela pri njem v popravilu. Skrila jo je v veliki žep spodnjega krila, da bi je financarji na avstrijsko-jugoslovanski meji ne zadržali, ker se čez mejo ni smelo nesti nič, ali pa so zaračunali carino, ki je presegala vrednost tistega blaga. Ko so vprašali financarji tisto žensko, ko je prišla na mejo, če ima kaj s sabo, je dejala, da nič, ter hotela na ta način uganjati nekakšno tihotapstvo. Toda laž ima kratke noge. Urar v Železni Kaplji je uro navil za budenje in smola je hotela, da je začela zvoniti baš tedaj, ko je ženska zatrjevala, da nima ničesar pri sebi. In nastal je med financarji velik krohot, a uboga ženska pa ni vedela, ali stoji na zemlji, ali visi v zraku. Šele potem, ko so jo financarji pomirili ter ji rekli, naj odide, se je znašla in odhitela vsa poparjena proti domu.

Po štiridnevnem bivanju na Jezerskem sem odpotoval nazaj na Štajersko na svoj dom v Trgovišče. In kaj me je čakalo tamkaj!? Svojemu svaku sem prepustil tik pred svojim odhodom na Gorenjsko pet lepih kokoši v oskrbo ter mu naročil, naj preskrbuje vse reči, ki jih take frajle potrebujejo. Ko se vrnem, najdem vse v redu, le tistih kokoši ni bilo nikjer. Pomislite, tistih pet kokoši, ki jih je zredila moja žena, ko je bila tamkaj! Rajši bi dal 100 dinarjev kakor pa tiste kokoši. Ko sem prišel v Ameriko, sem moral dajati velik odgovor zanje pred svojo ženo, ki mi še danes ne verjame, da sem bil okraden, nego misli, da sem jih sam pojedel, ker sem se tako lepo rejen vrnil iz Jugoslavije. Tako vidite, tudi meni niso prizanesli tisti dolgoprsteži, ki živijo v tisti navidezno verni vasi.

Gotovo bo čitatelje zanimalo, če povem, kako sem kot razvajen Amerikanec mogel preživeti mrzlo zimo v tisti vasi. No, posnemal sem življenje drugih kmetov. Zaželel sem imeti nekaj domačega veselja ob času kolin. To željo mi je izpolnila moja svakinja s tem, da mi je poklonila prav prijaznega in rejenega pruleka ali pujsa. Bil je kakih 70 kg težak in sem ga jaz s svojo težo daleč presegal. S kolinami nisem maral biti skop in tako je prašiček po 14 dneh izginil. Pa sem videl, da ni nič napačnega tak prašiček. In zato bi tudi ne bil noben greh, če bi si dobil še drugega, ki pa bi moral biti precej težji od mene. Misel je postala beseda, a ta pa meso. Čez mesec dni po prvih kolinah sem imel že druge v hiši. Ali to pot pa sem že gledal na to, da je ostalo tudi kaj za čez zimo. Pripravil sem si meso po starokrajskem načinu ter se preskrbel z zadostnim krompirjem, fižolom in vsem, kar spada k dobri svinjini.

Tako dobro založen z vsem potrebnim se nisem bal niti najhujše sibirske zime. Moj strah pa bi bil tudi odveč, ker je bila prav tisto leto zima izredno mila. Sneg je ležal vsega skupaj kak mesec dni. Na koncu januarja je bilo že jako prijetno zunaj in je tako ostalo do pomladi, ki je prišla, še preden sem se prav zavedel njenega prihoda. In spet je bilo vse zeleno pa v cvetju. Privadil sem se kmečkemu življenju in dobremu svežemu zraku tako, da sem se le težko ločil od tistih polj in goric, ko sem se vračal v Ameriko. Ko sem gledal, kako delajo kmetje na polju za žive in mrtve, se je tudi mene lotila želja po gospodarstvu. In nisem si dal prej miru, dokler si nisem kupil živine in oskrbel popolnega gospodarstva, kakor se to spodobi pravemu kmetu in da dokažem svoji ženi svojo pridnost.

Ko so prijazne vaške kmetice zvedele, kako tragičen konec je storilo tistih mojih pet kokoši, so mi ponudile dobra jajca, da si z njimi prigospodarim druge kokoši. Toda rekel sem jim, da jajca še niso vse in da mi morajo dati še kokljo, ker sem jaz pretežak, da bi jih valil. Dobre ženice so sprevidele, da je to res malo preveč kočljiva reč, pa so mi dale tudi kokljo.

Baš tedaj, ko sem to pisal, je nastalo med kmeti precejšno razburjenje. Vlada je namreč poklicala mnogo fantov in mož k vojakom in kmetje niso tako daleč za luno, da ne bi slutili, kaj se skriva za tem. Bojijo se strašne vihre, ki bo vrgla ves svet v novo krvavo klanje. Dekleta se bojijo za svoje fante, žene za svoje može, ki so morali prepustiti vse gospodarstvo njim v roke. Na drugi strani pa bi jim bilo spet vseeno, pod katerega vladarja naj spadajo, samo da bi se jim malo boljše godilo. Njihovo sedanje stanje je zelo slabo. Reveži garajo iz dneva v dan kot črna živina, a nimajo poleg vsega težkega dela niti dobre obleke, niti dobre hrane in malokdaj kak dinar v žepu. Slabe ceste, visoki davki in vse take neprijetnosti jih tlačijo. Le še njihova dobra volja jih drži pokonci, da se rinejo skozi trpko življenje.

Odkar sem se vrnil iz Jugoslavije v Ameriko, so se tiste razmere pa še poslabšale. Hitler je podjarmil Jugoslavijo ter jo tako razmrcvaril, da je ni nikjer več. Naša lepa Slovenija je po veliki večini njegov plen. Naše ubogo ljudstvo je zapodil iz naših ličnih in prijaznih vasic, trgov in mest ter vanje privlekel svoje ljudi, ki so se najbrž vgnezdili tudi v Trgovišču in moji hiši. In če ne bo zmage na naši strani, če ne bo strt hitlerizem s fašizmom vred, se nam ne bo nikoli več mogoče naslajati ob krasotah slovenske zemlje.

Zdaj se je vojna furija začela po celem svetu in tudi naši novi domovini ni prizanesla. Japonec jo je zavratno napadel in vsi moramo po vseh svojih močeh gledati in delovati na to, da se zavije vrat njemu, Hitlerju in Mussoliniju.

(Konec)

DOPISI

(Nadaljevanje s 3. str.)

čul pozneje, dobro ugajala občinstvu. Po igri smo šli v spodnje prostore, kjer smo bili postreženi z jedjo in pijačo, nakar se je razvila prosta zabava in ples. Medtem smo nekateri šli na obisk prijateljev v bližnji okolici. Moja skupina je imela v svoji sredi godca Gomilarja in pevca Fajfarja, kar je dalo vtis starokrajske ohceti naši junaški posadki. Povabljeni smo bili k družini Derganc, (če sem si pravilno zapomnil njih ime), kjer smo bili imenitno postreženi z okusno jedačo in pijačo. Potem je Gomilar po svoji stari navadi, zopet vlekel "meh," drugi pa smo se udejstvovali v klasičnem petju naših ljubkih narodnih popevk. Gospodinji je kar žarelo lice od veselja—in ker privošči zabavo tudi drugim, je odprla vsa okna, da so naši mili glasovi dosegli bližnje okrožje. Ko se je bližal čas vrnitve proti domu, je naša skupina z godcem na čelu korakala proti busu v zabavo mnogim, ki so privreli iz hiš v radovednosti: "Kdo, vraga se je oženil?!"

Družini Derganc izrekam na tem mestu najlepšo zahvalo za gostoljubno postrežbo; kadar bodete obiskali nas v Chicagu, bomo skušali to gostoljubje po naših najboljših močeh dostojno povrniti.

Ko je naš kondukter Gottlieb naznanil, da je že devetič potnike preštel in da so po njegovem mnenju vsi navzoči, je bus "potegnil" iz indianske prestolice. Prijazni Indianapolčanje obojega spola in vsakovrstne starosti, so nam živahno mahali v slovo, dokler ni naš bus izginil za vogalom.

Na potovanju proti domu je bila naša posadka do polovice pota dokaj mirna. Celo Fajfar je prav podomače kimal in dremal. Ko pa smo se na polovici pota nekoliko pokrepčali in docela prebudili, je vseskozi do Chicaga donela naša slovenska pesem tja v čarobno noč "hooserske" dežele . . .

K tej razigrani družbi so dokaj pripomogle ženske s slaščicami in pijačo, posebno Mitzi Krapenc, s svojim, na poseben način pripravljenim "kendijem," ter Mary Košir z okusnim domačim vinčkom.

V družbi je bil tudi zastopnik Frank Brence iz Waukegana, Ill. On je v policijski službi, toda kljub temu zelo aktiven v društvenih in drugih civilnih zadevah. On je povedal mnogo šaljivih; pomagal je peti in se smejati tako prisrčno, da je v tem oziru vse prekosil. Bolj miren je bil zastopnik Zalar iz Waukegana, ter zastopnika Živetz in Vranichar iz Joliета, Ill. V ta razred je nazajgrede spadal tudi mladi Dolmovich iz Chicaga. Malo bolj živahna sta pa bila John in Agnes Jurečič, ker sta se pogosto udeleževala petja. Kot rečeno, družba je bila razigrano vesela vseskozi do doma.

Pri Golenkotu v Chicagu je bila naša postojanka, kjer sta nas Mr. in Mrs. Golenko postregla z dobrim prigrizkom. Oba sta bila z nami v Indianapolisu, kjer se je Tone udeležil kegljaške tekme. Izrazila sta se pohvalno o potovanju in o gostoljubnosti indianapolskih Slovencev. V splošnem sem dobil vtis tudi od vseh drugih udeležencev, da je bil to eden najboljših izletov naše federacije.

Iskrene pozdrave vsem!

Joseph Oblak.

Braddock, Pa. — Pred nekaj dnevi sem bil vprašan od prijatelja, če so me bogovi uslišali in so poslali na velikonočni dopust sina Rudolpha in Edwarda, ki oba nosita vojaško suknjo. Odgovoril sem, da so mi bili naklonjeni. Sin Edward, ki služi pri letalskem koru v Jacksonvillu, Florida, je dobil 10 dni dopusta, ker je bil to prvi dopust v šestih mesecih. Rudolph, ki služi v Washingtonu, D. C., pa je dobil le tri dni, samo toliko, da je videl svojega brata, kakšen je v uniformi. Veselo smo se zabavali, dokler sta bila doma, žal, da so bili dnevi prekratki, noči pa skoro nič ni bilo. Rudolph je odšel nazaj v službo z vlakom na večer 11. aprila, Edwarda smo pa izročili vetrovom 12. aprila; odpotoval je v Florido z letalom. Tako sta prišla in sta spet odšla; za koliko časa, ne vemo. Upajmo, da se zdravi in srečni spet snidemo.

Martin Hudale.

(Pripomba uredništva: Slike sta priobčeni v angleški sekciji. Fotografiji vam bosta vrnjeni; istotako vam bosta poslana kline šeja in račun za izdelavo istih.)

Baggaley, Pa. — Naše društvo Sv. Alojzija, št. 13 ABZ, je dne 26. aprila izgubilo dolgoletnega člana. V Toledo, Ohio, je namreč nagloma umrl John Mczgon, ki je bil član našega društva okrog 24 let. Pokojnik je bil rojen leta 1888. Za njim žalujeta soproga in hčerka. Naj bo pokojnemu bratu ohranjen blag spomin, žalujoči soprogi in hčerki pa naj bo v imenu društva izraženo iskreno sožalje. — Za društvo št. 13 ABZ:

Anna Rock, tajnica.

Lloydell, Pa. — Društvo Sv. Petra in Pavla, št. 35 ABZ, priredi društveno veselico v soboto 16. maja. Veselica se bo vršila v društveni dvorani v Lloydellu, Pa., in se bo pričela ob 8. uri zvečer. Za dobro godbo na prireditvi bo poskrbel "Frank's Trio" in za vsakovrstno postrežbo bo poskrbel pripravljalni odbor. Vsi člani in članice našega društva, kakor tudi vsi drugi rojaki in rojakinje, bivajoči v tem okrožju, so prijazno vabljeni na poset te veselice. Na svidenje! — Za društvo št. 35 ABZ:

Joseph Arhar, tajnik.

Butte, Mont. — Na zadnji seji društva Sv. Martina, št. 100 ABZ, je bilo društvenemu tajniku naročeno, da naj v našem glasilu pozove člane na prihodnjo sejo. Torej tem potom vabim članstvo našega društva, da se polnoštevilno udeleži naslednje prihodnje seje, ki se bo vršila v nedeljo 17. maja v navadnih prostorih in ob navadnem času. Ne vem, koliko bo ta poziv zalegel in koliko ne, vsekakor jaz sem svojo dolžnost izpolnil. Izpolni naj jo tudi vsak član in članica našega društva, pride na prihodnjo sejo in točno plača svoje društvene prispevke, pa bo prav in zadovoljivo na vse strani. Torej, da se snidemo vsi ne seji 17. maja! Bratski pozdrav! — Za društvo št. 100 ABZ:

John Malerich, tajnik.

Export, Pa. — Člani in članice društva "Studenček pod skalo," št. 138 ABZ, so vljudno vabljeni, da se polnoštevilno udeležijo prihodnje seje, ki se bo vršila v nedeljo 10. maja in se bo pričela ob 2. uri popoldne. Ker sem podpisani na letni seji našega društva sprejel društveno predsedništvo le za tri mesece, bo v nedeljo 10. maja volitev predsednika. Obenem bomo razpravljali glede piknika, ki ga bo društvo priredilo v Beachwood parku na dan 4. julija. Bratski pozdrav! — Za društvo št. 138 ABZ:

Anton Kovačič, predsednik.

INSURED
VLOGE
v tej posojilnici
zavarovane do $5,000.00 po Federal Savings & Loan Insurance Corporation, Washington, D. C.
Sprejemamo osebne in društvene vloge
Plačane obresti po 3%
St. Clair Savings & Loan Co.
6235 St. Clair Avenue HEnd. 5459

NAJCENEJŠI SLOVENSKI DNEVNIK V AMERIKI JE Enakopravnost
Naročnina za celo leto izven Clevelanda je $4.50
Društvom in posameznikom se priporočamo za tiskovine. Unijsko delo—zmerne cene.
6231 ST. CLAIR AVE. CLEVELAND, OHIO